

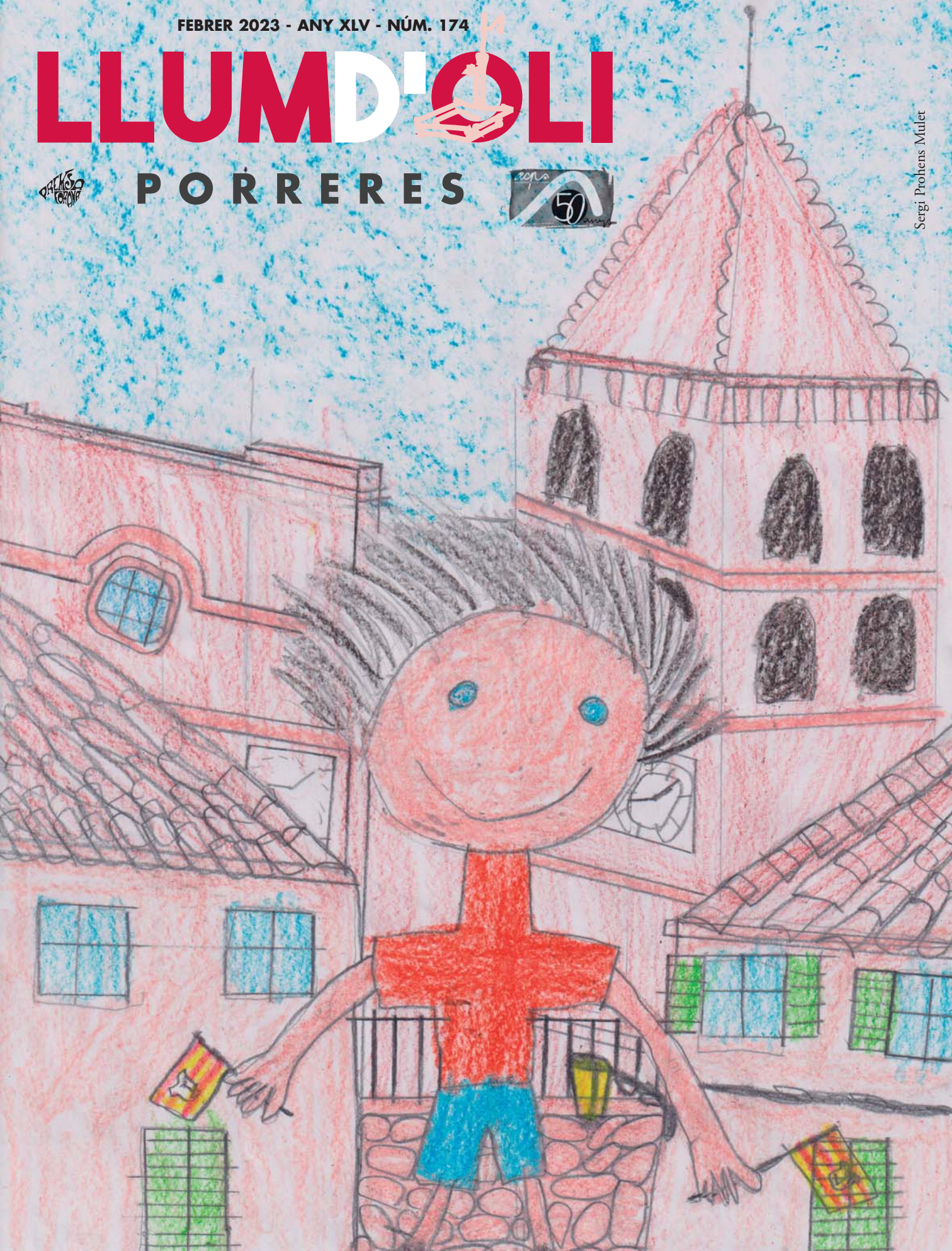
FEBRER 2023 - ANY XLV - NÚM. 174

LLUMD'OLI

PORRERES

Sergi Prohens Mulet

CONTINGUTS

Què pots trobar en aquest número?

Les *Activitats de l'Agrupació*, entre les pàgines 4 i 7.

La *Informació local*: el noticiari, un *Què hi passa a la Sala?* diferent, la crònica de la presentació del llibre dels 50 anys de la nostra entitat i la pluviometria, entre les pàgines 8 i 11.

Una nova entrega de l'*Espurna associativa*: aquesta vegada amb la participació de l'Associació de Persones Majors, l'Esplai Albercoc i l'AECC de Porreres, pàgines 12-14.

L'*Espai Escolar*, amb el CEIP Climent Serra Servera, pàgina 15.

La *Llum Jove* amb Francesc Mora Nicolau, pàgines 16 i 17.

A les pàgines centrals, un reportatge ben original sobre bessonades porrerrenques: pàgines 18 i 19.

Una entrevista a l'investigador Antoni Manel Gorriàs i Duran, a les pàgines 20 i 21.

L'etimologia de na Cesca Roig, a la pàgina 21.

La secció *Creació* amb la glosa de Lluís Sastre, el poema de Jaume Rosselló, una glosa de Pilar Vaquer sobre Tomeu Català i les fotografies de Mercè Oliver, entre les pàgines 22 i 23.

Notes històriques: la setena entrega d'articles sobre malnoms porrerrens, un article de Maria Barceló i Crespi i un altre de Sebastià Lliteres. Pàgines 24 a 27.

Dos articles d'*Opinió*, un de Joan Mesquida, col·laborador habitual; i un de Carme Pinya, doctora i professora de la UIB, nova col·laboradora del *Llum d'Oli*. Pàgines 28 i 29.

El *Sabeu que...* a la pàgina 30.

Els *Esports* a partir de la pàgina 31. En aquest número trobareu un article sobre el Porreres «B», del nou col·laborador Gabriel Mesquida; una entrevista al campió M. Àngel Veny i un reportatge sobre 3 joves porrerrens esportistes que destaquen.

C/ D'EN CERDÀ, 56
PORRERES

PAPERERIA
I
ESTANC

es Cantó

688 790 250
871 811 669

papereriaescanto@hotmail.com

MANIS

C/Almoïna 30, Porreres.
Tel: 971 16 84 56

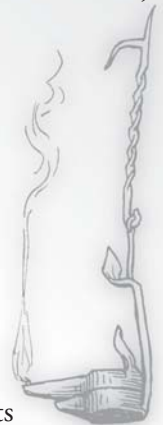
MUNICH CUBCO GUESS FIFTY FOUR FORMARINO REPLAY SCOTCH & SODA PLEASE TOMMY HILFINGER
Papa Jeans L.A.M.A.A.A. AMSTERDAM COUTURE Desigual new balance adidas

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR O SOCI DE L'AGRUPACIÓ?

Per a poder existir, tant l'Agrupació Cultural com el *Llum d'Oli* necessiten la col·laboració i compromís de la gent de Porreres. Som molts, però encara volem ser més! T'animam a subscriure't a la revista o bé a fer-te soci de la nostra entitat, així ens ajudareu a seguir endavant amb la nostra tasca desinteressada en favor de la cultura i la informació al nostre poble.

Preus: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 35€ anuals. Subscripció a la revista: 15€ anuals. Totes les modalitats inclouen l'enviament del *Llum d'Oli* al vostre domicili! Contacta amb nosaltres a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com

Podeu trobar el *Llum d'Oli* a la venda als següents establiments: estanc Ca n'Ana, papereria es Cantó, papereria Nova Pemi, fruiteria Ca na Maria, a l'Escrivania i a la Cooperativa Agrícola.

TORNA-M'HI, TORNA-HI

Febrer del 2022 - Núm. 174

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edició:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/acporreres
www.facebook.com/llumdolioporreres

Coordinació:

Catalina Maria Garí Blanch
Sebastià Lliteres Lliteres
llumdolioporreres@gmail.com

Consell de redacció:

Catalina Garcia Garí
Francesc Melià Barceló
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Gabriel Noguera Vich
Marc Prieto Gornals
Cesca Roig Sampol

Col·laboradors/es:

Joan Barceló Barceló
Maria Barceló Crespí
Germanes Barceló-Crespí
Joana Mora Cerdà
Joan Melià Garí
Joan Mesquida Sampol
Gabriel Mesquida Veny
Mercè Oliver Oliver
Carme Pinya Medina
Jaume Rosselló Tomàs
Lluís Sastre Barceló
Maria del Pilar Vaquer Servera
Associació Persones Majors
CEIP Climent Serra Servera
Esplai Albercoc
Junta Local AECC Porreres

Fotografies:

Arxiu Agrupació Cultural
Facebook de l'Ajuntament

Correcció lingüística:

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta: dibuix de Sergi Prohens
Mulet, alumne de primària del
Col·legi Verge de Monti-sion,
guanyador del concurs de portades
que hem organitzat conjuntament el
Llum d'Oli i el centre educatiu.
Enhorabona, Sergi!

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

G CONSELLERIA
O FONS EUROPEUS,
I UNIVERSITAT I CULTURA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ POLÍTICA LINGÜÍSTICA

A força de ser privats de drets, ens avesam a renunciar-hi, a no provar d'exercir-los per por de què pugui passar. Això és tan així que, quan te'ls deixen exercir, per a molts és necessària una fase d'aprenentatge per a poder gaudir-los.

Usar la nostra llengua per a adreçar-nos especialment a qualsevol treballador d'un servei públic ubicat a l'illa és i ha estat sempre una aspiració legítima per a qualsevol persona, però, en els darrers tres segles, adesiara ha estat negada amb més o menys virulència. Fa 40 anys, de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia cap aquí, que a més de ser legítima l'aspiració és legal, està recollida com un dret dels ciutadans de les Illes Balears, i de la major part dels territoris amb els quals compartim la llengua.

Així i tot, una cosa és el reconeixement en abstracte o de manera molt general i una altra les concrecions que se'n fan en alguns àmbits i la pràctica que trobam en la quotidianitat en alguns sectors de la societat.

Aquestes darreres setmanes ha estat notícia el tema de la disponibilitat que han de tenir els treballadors de la sanitat pública de poder atendre els pacients i usuaris en qualsevol de les dues llengües oficials. Al final, en la discussió s'ha imposat, en forma de norma, el parer de la necessitat que el personal mèdic i d'infermeria ha d'acreditar coneixements de català, a més dels de castellà, per a poder prestar el servei de manera adequada.

No es tracta d'una quimera sense base, la reivindicació de poder ser atesos en la llengua pròpia de les Illes Balears, sinó que és un component essencial per a assegurar una atenció mèdica de qualitat. De vegades, erròniament, es presenta el problema com si es tractàs d'una dicotomia entre, d'una banda, un servei mèdic de qualitat i, de l'altra, un servei mèdic amb disponibilitat de poder actuar en català. En realitat el servei mèdic només és de qualitat quan inclou l'atenció en la llengua del pacient. Una qualitat irrenunciable quan aquesta llengua és la del territori en què està ubicat el servei.

Aquesta premissa és àmpliament reconeguda, aquí i internacionalment. Moltes persones que treballen en el sistema sanitari de les Illes Balears i no tenen el català com a llengua pròpia s'han preocupat d'aprendre'n. Aprendre la llengua del lloc on vius i on vas a treballar és una mostra de voluntat de fer la feina ben feta. En aquest sentit, convertir aquests coneixements en requisit, a més de beneficiar els usuaris que volen usar el català, també és una manera de reconèixer l'esforç d'aquests professionals.

A partir d'ara, en acudir als serveis sanitaris hem de ser conscients que podem expressar-nos-hi en català. Ja veurem que en la majoria de casos no hi haurà problemes i, en el cas que n'hi hagi, el problema no pot ser mai nostre, sinó de la persona que ens atén, o sigui, del sistema. Aprofitem el progrés que la nova situació representa per al reconeixement dels nostres drets, a títol particular i per a tota la col·lectivitat.

PRESENTACIÓ DEL CALENDARI FOLKLÒRIC DE MALLORCA

Dia 17 de desembre es presentaren els quatre volums del *Calendari Folkloric de Mallorca* per part dels seus autors, el Dr. Andreu Ramis i el Dr. Miquel Sbert.

Aquestes obres recullen el material inèdit del P. Rafel Ginard Bauçà (Sant Joan 1899-1976), franciscà, poeta i prosista, que despuntà en la seva tasca de folklorista, la qual és un corpus rellevant del patrimoni immaterial de Mallorca, vinculat, especialment, als coneixements i sabers tradicionals.

Els quatre volums treuen a la llum un material ingent, setanta anys després que fos elaborat pel P. Ginard. Els autors han transcrit i ordenat totes aquestes anotacions amb màxima fidelitat a tot el que havia recollit el P. Ginard: cançons, rondalles, dites i altres informacions sobre rituals, celebracions i creences de tota Mallorca, però amb la finalitat d'editar una publicació divulgativa.

TALLATS DE LLUNA A ALGAIDA

El grup de poesia de l'Agrupació Cultural, Tallats de Lluna, amb el recital poètic i musical *Alçades a la Lluna*, va actuar el dia 18 de desembre al Casal Pere Capellà d'Algaida, convidats per la regidoria de l'Àrea de Serveis Socials i Benestar Comunitari. Es tracta d'un homenatge a totes de les dones que ens han precedit i a les que vindran.

PRESENTACIÓ LLIBRE CADA COSA A SON TEMPS I PER NADAL, NEULES, DE TOMÀS MARTÍNEZ MIRÓ I XOCOLATADA

CA'N GUILLEM

ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES   971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.

Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

Cada cosa a son temps i per Nadal, neules, és el llibre que ens va presentar el porrerenc Tomàs Martínez Miró, dia 23 de desembre.

La presentació va començar evocant els seus records d'infant a la vila, sobretot, quan posaven les neules, fet que donava valor a una de les tradicions més nostrades del Nadal mallorquí.

Cada cosa a son temps, i per Nadal, neules és un llibre, per tant, que ens permet conèixer l'origen i la història de les neules: com es feien i es fan, el seu esplendor, tant en les festes religioses com civils, a la cuina i a la literatura.

L'excel·lent acollida que tingué aquesta presentació demostra per una part l'interès que encara té el tema i, per l'altra, les bones amistats que va deixar el seu autor a Porreres, que no es volgueren perdre la presentació.

Quan va haver acabat la presentació, vàrem beure una mica de xocolata per a donar els molts d'anys i les bones festes als assistents.

EIXIDA A CIUTAT

El dimarts, 27 de desembre, va tenir lloc un recorregut pel casc antic de Ciutat, com ve essent habitual, a l'estiu i a l'hivern, des de fa bastants anys.

Aquesta vegada l'itinerari va discórrer pel que fou el barri jueu, el Call (major i menor). Es posà especial atenció en els aspectes històrics i artístics, sense descuidar les explicacions de caire toponímic, anècdotes, etc. Encara hi hagué temps per trescar alguns indrets de la parròquia de Sant Jaume i acostar-nos al convent de monges tancades de Santa Magdalena (canoneses agustines), així com a l'hospital general fundat a mitjan segle XV.

EXCURSIÓ AL PUIG DE LES BASSETES

Feia unes quantes vegades que volíem pujar al puig de ses Bassetes i topàvem mal temps. Aquest cop no va ploure, però sí que va fer molt de vent, amb cops que quasi ens tomàven.

Era diumenge, 8 de gener, partírem des de la font des Noguier i seguírem el GR221, passàrem pel coll dels Coloms, pel prat de Cúber i per la font del Prat. En aquest moment, ens aturàrem a berenar. Un cop agafades forces, seguírem pel comellar del Prat. El cap d'una estona de pujada, ens vam desviar cap el coll d'Argentó i cap el cim del puig de ses Bassetes (1212 m).

La baixada la volíem fer crestejant, però el fort vent ens va fer desistir i anàrem un poc més avall cercant el recer. Davallàrem cap el cisternó, fins on enllaçàrem amb la canaleta de Massanella, la qual vam seguir fins a la font del Prat. Des d'allà, vam partir a desfer el que havíem fet el matí.

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA PEL TERME DE FELANITX

El diumenge, 8 de gener, l'eixida va discórrer per indrets del terme de Felanitx.

Amb boira espessa i fort vent ascendírem el puig de Sant Salvador. Ens aturàrem i férem l'explicació oportuna a la capella de la Mare de Déu Blanca, a la Creu del Picot, al monument a Crist Rei i, sobretot, al santuari, del qual poguérem admirar, entre altres coses, el retaule gòtic en pedra de la *Passio Imaginis*.

Després, ens dirigírem al castell de Santueri. Enguany es compleix el 500 aniversari del final de la revolta de la Germania, un dels conflictes socials més importants en la història de Mallorca. El castell de Santueri fou escenari d'alguns fets destacats durant la confrontació. El dia s'anava aclarint i poguérem observar bones panoràmiques.

RECORDANT JOSEP MASCARÓ PASARIUS: PASSAT I PRESENT DE LES INTERVENCIIONS ARQUEOLÒGIQUES A PORRERES

El divendres, 27 de gener va tenir lloc la taula rodona Passat i present de les intervencions arqueològiques a Porreres, a propòsit de fer una recordança de Josep Mascaró Passarius en el centenari del seu naixement.

Maria Barceló Crespi va recordar en Mascaró que havia conegut i tractat feia anys, així com també esmentà les seves principals aportacions culturals: des del Mapa General (1958) al Corpus de Toponímia (1962-1967), i també el seu pas per alguns jaciments porrerencs. Sebastià Amer Rotger, arqueòleg, explicà la seva actuació en l'excavació, sobretot, del talaiot de Baulenes. Gaspar Mora Mulet, regidor de cultura, comentà les accions de caràcter arqueològic dutes a terme en els darrers anys, promogudes per l'A-

juntament de Porreres, al poblat talaiòtic del Pou Salat, al talaiot dels Pagos i al talaiot de Baulenes.

EXCURSIÓ PELS PUNTALS DE PLANÍCIA

Diuenge, 29 de gener, partírem des de Puigpunyent i, pel camí vell d'Estellencs, anàrem cap els Puntals, passant per son Fortesa i una antiga teulera. Des d'allà, seguírem caminant i, un poc més endavant, sortírem del camí per anar fins a les ruïnes de l'ermita de sant Onofre, on aprofitàrem per berenar.

Abans d'arribar al coll d'Estellencs, ens vam desviar a la dreta i, per un carrerany, anàrem a cercar el pas de sa Rata que ens deixà damunt els Puntals (893 m). Des d'allà gaudírem d'unes esplèndides vistes. Com que a dalt ens va començar a fer un poc d'aiguaneu, decidírem reprendre la marxa cap al pas del cotxe, un pas bastant llarg. Pel camí de na Jovera, anàrem fins al coll d'Estellencs on tornàrem a agafar el camí vell que ens tornava a Puigpunyent.

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA PELS TERMES DE CAMPANET I BÚGER

Diuenge, 5 de febrer, va tenir lloc una eixida cultural que va discórrer per terres de Campanet i Búger.

Entres altres indrets, passàrem pel pou d'en Gatell i el camí de na Pontons, per a recordar tradició i llegenda. També visitàrem l'església parroquial de Campanet i el casc antic del poble, l'església de repoblació de Sant Miquel (orígens en el segle XIII), el llogaret d'Ullaró...

Dedicàrem especial atenció a Miquel dels Sant Oliver i Tolerà (1864-1920), així com a mossèn Llorenç Riber i Campins (1881-1958), dos campaneters que ocupen un lloc des-

tacat a l'àmbit de la literatura mallorquina. D'ells llegírem alguns fragments de textos i poemes.

Després de dinar férem una volta per Búger.

A cada lloc es varen dur a terme les explicacions escaients.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE TRENANT VIDES (MA MARE)

Dissabte, 11 febrer, a la biblioteca municipal, duaguérem a terme una activitat conjuntament amb l'associació Veus Feministes. Es tractà de la presentació del llibre *Trenant vides (Ma mare)* en la qual hi prengué part el grup de poesia de l'Agrupació Cultural, Tallats de Lluna. La seva col·laboració fou una lectura dramatitzada d'algunes parts de l'o-

bra. Amb tot fou una presentació innovadora i molt diferent, que animava a voler saber més de l'obra i a llegir-la.

EXCURSIÓ A LA PENYA ROJA, PUIG MASSOT, VALL DE LA MALÈ

Diumenge, 26 febrer, partírem des de Mortitx i, pels sementers de vinyes, anàrem cap al clot de les Someres i d'aquest cap a la penya Roja. Per un terreny molt pedregós, ens dirigírem cap al puig de can Massot, davallàrem cap a la rota de l'Esquerra per seguir encara més abaix, cap a la vall de la Malè.

Des d'allà i per una pujada per dins el càrritx, anàrem cap al pas del Garrover i des d'aquest indret, ja amb davallada, arribàrem al camí pel qual havíem passat el matí. En aquell moment, ja teníem la caminada del dia resolta, per això, ens vàrem aturar a reprendre forces i a descansar. El cel feia mala cara i no vàrem voler perdre molt el temps. Partírem a desfer el que havíem fet el matí amb por de banyar-nos.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA I EXTRAORDINÀRIA

Informam als associats de l'entitat que el proper dissabte, 1 d'abril de 2023 a les 18.45 hores, en primera convocatòria, i a les 19.00 hores, en segona convocatòria, es durà a terme l'assemblea general ordinària de l'Agrupació Cultural. En acabat, es passarà a les eleccions per a formar la nova junta directiva.

NOTICIARI PORRERENC

Redacció

Aquestes són les notícies que destacam des de la redacció del *Llum d'Oli*, entre les dates 16 de desembre de 2022 i 28 de febrer de 2023.

CONSELL D'INFANTS

Dia 16 de desembre se celebrà la darrera sessió del Consell d'Infants de Porreres. Els consellers i conselleres que el 2022 varen treballar en el projecte «quin Porreres volem d'aquí a 10 anys» presentaren davant l'equip de govern les seves propostes de millora. D'entre aquestes, destaquen la necessitat de reduir la velocitat de circulació i de generar més aparcaments. Totes les propostes estaven enfocades a millorar la convivència entre els cotxes i els vianants.

Els membres del Consell d'Infants han remarcat que el més important és educar i conscienciar sobre l'ús responsable del cotxe.

EL MOBOFEST ARRIBA A PORRERES

El passat 20 de desembre es va anunciar que el festival Mobofest se celebraria el 2023 al parc de n'Hereveta del nostre poble. El Mobofest és un festival de música sense ànim de lucre iniciat el 2017 que s'ha duit a terme a Sant Joan i a Lloret aquests darrers anys, amb la intenció de donar cabuda a artistes balears i emergents. Ara, consideren que a causa de l'èxit que ha tengut, han volgut fer-lo a Porreres. L'Ajuntament assumirà les despeses del pla de seguretat i equipaments i col·laborarà així perquè es pugui fer realitat el festival els dies 28 i 29 de juliol. Els residents a Porreres poden passar a recollir l'entrada a preu reduït (18€) per les oficines de l'Ajuntament.

NOVES IDENTIFICACIONS A LA FOSSA DE PORRERES

Abans d'acabar l'any, dia 29 de desembre, el Govern de les Illes Balears va anunciar noves identificacions de les perso-

nes exhumades a les diferents fosses comunes de la Guerra Civil a Mallorca. De les 114 víctimes exhumades al cementiri de Porreres entre 2016 i 2021 se n'han pogut identificar 23. La darrera, Llorenç Martorell Suárez (Moscarí, 1898 – Porreres, 1937), propietari d'una impremta i una botiga de mobles a Palma, que fou empresonat a can Mir i dia 9 de febrer de 1937, «posat en lli-

bertat». Com va succeir amb tants altres casos, aquesta «llibertat» significava la seva condemna a mort darrera l'oratori de la Santa Creu del nostre poble.

OBRES AL CARRER CERDÀ I A LA RONDA ALCASSOR

A principis de novembre varen començar les obres de millora al carrer Cerdà amb la renovació de les canonades d'aigües residuals, pluvials i potable, canvi de voravies i nou asfaltat del carrer de Sant Felip fins al carrer de Sant Roc. Durant el mes de febrer les obres han finalitzat, però queda encara pendent una segona fase que consistirà en les mateixes millores pel que resta de carrer fins la ronda Alcassor.

Pel que fa a aquesta ronda, el mes de gener s'hi iniciaren les obres de separació de les aigües pluvials i residuals. En una primera fase, es realitzaren les millores entre el carrer Sala i el carrer P.Francesc Molina i, en una segona fase, d'aquest darrer carrer fins a la rotonda dels Donants de Sang. El finançament ve del projecte Reactiva, amb doblers tant del Govern com del Consell i l'Ajuntament. L'objectiu final és que més del 80% del cabal pluvial, discorri ja per canonades separades de la residual, que serà l'única aigua que arribarà a la depuradora.

FOGUERONS DE SANT ANTONI 2023

Després d'uns anys sense foguerons, el 2023 Porreres va tornar a viure la festa de Sant Antoni. Dia 14 de gener se celebrà el fogueró organitzat per les APIMA del CEIP Climent Serra i del Col·legi Verge de Montis-sion. El dissabte següent, dia 21, les autoritats i un dimonió, acompanyats dels xeremiers, voltaren pels foguerons: n'Hereveta, placeta d'en Lluc, davant la rectoria, placeta de Santa Catalina Tomàs, Son Fonnollar, Pou Florit, molí d'en Monroi, molí d'en Negre i l'

Hospitalet. Aquest darrer, iniciativa dels veïnats de la barriada del carrer de l'Hospital i voltants, fou el més original: després d'un intent frustrat d'ubicar un pal enmig del carrer per a imitar la festa del pi de Pollença, els veïnats arplegaren un bon grapat de porrerencs dins l'església de l'Hospitalet per a cantar uns originals goigs a Sant Antoni, amb l'ajuda de la Filharmònica Porrerenca. Biel Parri fou el pregoner de la primera edició d'aquest fogueró. Després, mentre el fogueró cremava (amb ninot inclòs), començà una festa amb diversos discjòqueis de la barriada: DJ Peli, DJ Palerm i DJ TWOEM.

EXPOSICIÓ SOLIDÀRIA

Divendres, 17 de febrer, s'inaugurà a l'Auditori Municipal de Porreres una exposició fotogràfica solidària que gira al voltant de dos eixos bàsics: mostrar la història amagada darrera cada fotografia dels 40 fotògrafs illencs que hi participen, i la visibilització de la síndrome KAT6A, considerada com una malaltia neurològica rara. Hi participaren els fotògrafs porrerencs Sebastià Vidal, Cati Vaquer, Rafel Martorell, Joana Maria Barceló i Sebastià Mestre. Fins dia 10 de març es pot visitar en horari d'obertura de l'Auditori.

SA RUA 2023

El passat dissabte, 18 de febrer, es dugué a terme «sa Rua porrerenca». Tot i una baixa participació, en comparació amb

la rua de fa uns anys, foren diversos els col·lectius que hi van prendre part: Aires de Montisyon, els centres educatius, els Quintos 2003 i la Batukada Infernal, entre d'altres grups particulars. Els premis foren atorgats per l'Ajuntament en funció del número de participants de cada comparsa. El recorregut començà a la plaça del molí de n'Amengual i va seguir pels carrers Donzella, Sala, avinguda Bisbe Campins fins arribar a l'Ajuntament, tot i que estava previst baixar pel carrer del Pou Florit.

MARIA AGNÈS SAMPOL, CANDIDATA DEL PP A LA BATLIA

Dimarts, 21 de febrer, es presentà al públic la nova candidata del Partit Popular de Porreres a la batlia de l'Ajuntament: Maria Agnès Sampol Sabater. L'actual regidora del PP, que ho és des de 2015, agafa el relleu del seu company Joan Obrador Gornals. L'acte es va fer al pati de l'oratori de Sant Felip Neri i consistí amb una sardinada popular a benefici de l'oratori. El candidat del PP al Consell, Llorenç Galmés, participà de l'acte. D'aquesta manera, els dos partits actualment a l'oposició, ja han presentat els seus respectius candidats.

VISITA D'OBRES AL POLÍGON DE LA CREU

El passat dimecres, 22 de febrer, es va realitzar la visita de final d'obres d'urbanització del polígon de la Creu de Por-

res. Consta de gairebé 70.000 m² que han de servir per a pal·liar la falta de sòl industrial a la comarca del Pla. Aquesta inversió, fruit de l'acord entre la Junta de Compensació (propietaris dels terrenys), Govern i Ajuntament, oferirà un espai ordenat per a la indústria de la contrada. Resten encara les tasques relatives a la dotació de xarxa elèctrica, pendents d'ENDESA. Dels 13 solars que s'han adjudicat per subhasta pública (dels 15 que eren propietat del govern), 11 seran d'empreses porrerencs. De la resta de solars, 6 són de l'Ajuntament i 10 d'altres propietaris privats. La visita comptà amb la presència de la directora de l'IDI, Mariona Luís; la batlessa, Xisca Mora; alguns membres de la Junta de Compensació i altres regidors del consistori porrerenc.

NEVADA HISTÒRICA A PORRERES

Dia 27 de febrer de 2023 serà una data recordada per molts habitants de Mallorca a causa de la nevada que es produí per efecte de la borrasca *Juliette*. Cap a migdia, al nostre poble començaren a caure els primers flocs de neu, que en poc temps quallaren damunt les teulades de les cases, cotxes i de tot fora vila en general. L'estampa serà per recordar. Feia més de deu anys que no es produïa una nevada d'aquestes característiques. Molts foren els nostres veïnats que sortiren al carrer, a fora vila i fins i tot pujaren a Montisio per a gaudir de la nevada. La cara negativa, però, foren algunes goteres en cases particulars, la caiguda de branques d'arbres pels camins de fora vila i els talls de carreteres que sofriren moltes persones. Tot i això, gràcies a la tasca dels membres de Protecció Civil, brigada municipal i Policia Local, la cosa no va anar a més.

QUÈ HI PASSA A LA SALA?

NO HI PASSA RES: TANCAT PER ELECCIONS

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

DESEMBRE 2022

Dia 1	0,4 litres/m ²
Dia 3	3,5 litres/m ²
Dia 4	0,2 litres/m ²
Dia 7	14,5 litres/m ²
Dia 8	0,1 litres/m ²
Dia 9	3,0 litres/m ²
Dia 11	5,5 litres/m ²
Dia 12	1,7 litres/m ²
Dia 13	4,6 litres/m ²
Dia 14	3,5 litres/m ²
Dia 15	1,7 litres/m ²

TOTAL .....38,7 litres/m²

RESUM PLUVIOMÈTRIC DE L'ANY 2022

GENER	15,5 litres/m ²
FEBRER	16,1 litres/m ²
MARÇ	42,9 litres/m ²
ABRIL.....	23,4 litres/m ²
MAIG	25,2 litres/m ²
JUNY	1,4 litres/m ²
JULIOL	0,8 litres/m ²
AGOST.....	15,5 litres/m ²
SETEMBRE.....	47,1 litres/m ²
OCTUBRE.....	22,7 litres/m ²
NOVEMBRE.....	40,8 litres/m ²
DESEMBRE	38,7 litres/m ²

TOTAL .....275,6 litres/m²

GENER 2023

Dia 17	5,4 litres/m ²
Dia 18	1,0 litres/m ²
Dia 22	1,1 litres/m ²
Dia 24	2,5 litres/m ²
Dia 25	2,7 litres/m ²
Dia 27	8,3 litres/m ²
Dia 28	2,7 litres/m ²
Dia 29	5,2 litres/m ²

TOTAL .....28,9 litres/m²

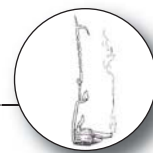
FEBRER 2023

Dia 6	6,3 litres/m ²
Dia 7	32,3 litres/m ²
Dia 9	0,4 litres/m ²
Dia 24	22,0 litres/m ²
Dia 26	4,9 litres/m ²
Dia 27	83,3 litres/m ²
Dia 28	8,5 litres/m ²

TOTAL .....157,7 litres/m²

PRESENTACIÓ LLIBRE DEL CINQUANTÈ ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES

Redacció

tònia Nicolau Rosselló i de Joan Melià Garí. Ells dos mantingueren una conversa amb els autors amb l'objectiu de fer un recorregut pels principals punts d'inflexió en la trajectòria de l'entitat.

Per acabar, els autors feren una reflexió final amb la intenció de transmetre què s'han emportat de tota aquesta experiència que ha suposat recollir la història d'aquesta entitat i donaren la paraula a les persones del públic que volguessin compartir alguna vivència o simplement què ha suposat l'Agrupació Cultural per a ells.

En acabat, els autors s'intercanviaren, com a acte simbòlic, els seus llibres i, d'aquesta manera, es tancà l'acte. Amb tot, fou una presentació molt emotiva.

Podeu veure tot l'acte si posau el següent enllaç a la barra de navegació del vostre mòbil, ordinador o tauleta, gràcies a l'enregistrament de Porreres Televisió, a qui agraïm la seva col·laboració: <https://youtu.be/8HVWXtFFbf4>

Dissabte 4 de febrer, tengué lloc un acte molt important per a l'entitat editora d'aquesta publicació: la presentació del llibre que recull la història dels cinquanta anys de vida de l'Agrupació Cultural de Porreres, una obra de Catalina Maria Garí Blanch i de Sebastià Lliteres Lliteres.

Sota el títol *L'Agrupació Cultural de Porreres (1971-2021). El batec d'un poble* es fa un exhaustiu repàs als cinquanta anys d'existència de l'entitat.

L'acte es va succeir de la següent manera: en primer lloc, Maria Muntaner, coeditora del llibre, va donar la benvinguda i va convidar a l'escenari a Maria Barceló Crespi i Joana Mora Cerdà. Per mitjà de les seves paraules es va poder iniciar un recorregut cronològic de com es va succeir la creació del llibre. Na Maria ens recordà l'origen, la idea, on començà tot i na Joana explicà com la junta directiva encarà la proposta de

na Maria i la començà a fer efectiva. Una vegada acabats els seus parlaments, fou el torn dels autors que explicaren la seva experiència de redacció de l'obra i la seva estructura. D'aquesta manera pretenien que les persones que assistiren a l'acte se'n portassin una idea clara del que és aquest llibre.

A continuació, fou el torn de Maria An-

REIS SOLIDARIS DES DE L'ESPLAI ALBERCOC

Esplai Albercoc (@esplai_albercoc)

El passat mes de gener, des de l'Esplai Albercoc vàrem impulsar, un any més, la iniciativa dels Reis Solidaris perquè cap infant de Porreres es quedés sense la màgia de la Nit de Reis.

Setmanes abans, ens vàrem posar en contacte amb els Serveis Socials de Porreres i vàrem rebre un total de 19 cartes reials. Des de l'Esplai Albercoc ens vàrem posar en feina per a cercar Padrins i Padrines Reials per mitjà de les nostres xarxes socials. Hem de dir que Porreres va demostrar ser un poble molt entregat amb la causa i totes les cartes varen ser apadrinades molt ràpidament.

Després que cada Padrí o Padrina Reial rebés la seva carta, ens varen en-

tregar el paquet i nosaltres ens vàrem encarregar de fer l'entrega als Reis Mags perquè ells el poguessin repartir a tots els nins i nines.

La il·lusió i l'emoció de les famílies en rebre aquells regals és el que dona sentit a tot això. Estam molt contents que gràcies als porrerencs i porrerencques tots els infants varen rebre una joguina aquest dia tan especial.

El nostre desig és que iniciatives com aquestes no hagin d'existir, però si malauradament no és així, esperam comptar amb la solidaritat del poble molts anys més.

De part de tot l'equip de l'Esplai Albercoc, moltes gràcies!

juaneda
miramar

Anàlisi Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:00 a 10 hores

Carrer Sa Galla 19 B
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas (no muface), Asisa, Agrupació Mutua, Axa, Mapfre (no muface), Sanitas, DKV, Groupama, L'Aliança, Caser, Fiatc...

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXTIL

ChITÓN
DECORACIÓN

www.chitondeco.com

info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca
Ctra. Porreres - Campos km 0,4

Tel. 971-16 82 57
Fax 971-16 85 28

BM ESPORT - SABATES
Ballester Melià

C/ L'Almoina, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

ASSOCIACIÓ DE LA GENT GRAN DE PORRERES

Junta de l'Associació de Persones Majors de Porreres

Pròximament es reprendrà l'activitat de jocs de taula (jocs de cartes), dos hores a la setmana.

A més, l'entitat col·labora amb l'associació Contra el Càncer de Porreres amb l'activitat de «rutes saludables».

Tenim el local obert a qualsevol entitat que, prèvia sol·licitud i disponibilitat, vulgui utilitzar el nostre espai per a realitzar xerrades, presentacions, conferències, etc. Entre els nostres col·laboradors, a més de les persones que actuen de manera desinteressada, comptam amb el suport del Consell Insular i de l'Ajuntament de Porreres.

El nostre objectiu és continuar amb les activitats i ampliar l'oferta actual.

Ja veis que aturats no hi estam!

A la nostra associació tocam tots els pals: practicam esport, cantam, aprenem, feim baixes, excursions i anam de viatge.

El «club» és un espai per a relacionar-se i participar. Al local del carrer d'en Cerdà fomentam la salut amb la pràctica de gimnàstica, pilates i ball en línia, dos cops per setmana. Els dimecres assaja el grup de la coral i els caps de setmana toca ball i sopar.

Després de la pandèmia, aquest any s'ha tornat a celebrar el dinar d'una paella en benefici de l'oratori de Sant Felip Neri i, pròximament, organitzarem el dinar de socis que, també per la pandèmia, es va haver de cancel·lar.

Cada any organitzam un viatge a la Península i, de tant en tant, feim sortides de cap de setmana a algun hotel de l'illa. Ara tenim pensat programar excursions per Mallorca.

Ens interessa el món cultural i educatiu, conèixer i saber de diferents temàtiques. Amb les conferències impartides per professors universitaris, del programa Universitat per adults, ampliam els coneixements i ens formam.

L'Escrivania
cafeteria • restaurant

Can Parri
botija

INSTAL·LACIONS
IE
ESTEVE

ELECTRICITAT
I FONTANERIA

INSTAL·LACIONS I REPARACIONS
EN GENERAL

31 DE DESEMBRE, 3 - TEL. 666720032
07260 PORRERES

-DES DE L'ANY 1999-

VEUS i MANS SOLIDÀRIES

Coral de Porreres i Junta Local Contra el Càncer Porreres

Les Corals de Porreres, Son Servera, Sant Joan i Orfeó Artanenc, juntament amb les Juntes Locals Contra el Càncer d'aquests pobles, feren un gran cant a la vida durant aquestes passades festes de Nadal.

Va ser un goig per a nosaltres, com a Coral i Junta, poder celebrar uns esdeveniments com aquests dins unes dates tant assenyalades. Nadal és compartir, és gaudir, és estimar, és ajudar, i per això érem tots allà, per a compartir, gaudir i, per damunt de tot, ajudar.

Com a Coral de Porreres volem dir que ens sentírem molt afortunats d'haver pogut fer aquesta feina conjunta amb les altres tres corals, a les quals els estam molt agraïts per haver acceptat anar de la mà en aquest acte de solidaritat i d'humanitat.

Per altra banda, com a Junta Local de l'Associació Contra el Càncer, volem compartir que ens va omplir de satisfacció veure les ganes que tots els cantaires posaren en aquest concert. La idea sorgí de les Juntes Locals, però sense la força i implicació dels cantaires, res d'això hauria estat possible.

En definitiva, ens agrada la música, ens agrada cantar i encara ens agrada més

saber que aquests cants duits a terme a cada un dels pobles implicats foren un cant per a la vida, per a l'esperança, per a un demà millor. Cal tenir sempre present que gràcies a les taquilles inverses d'aquests actes i de molts d'altres com aquest, l'Associació Contra el Càncer pot dur a terme els seus projectes.

Volem aprofitar aquestes línies per donar les gràcies a na Maria Viedma pel seu emotiu cant a la Sibíl·la; a la Parroquia de Porreres, per cedir l'espai; a l'Ajuntament de Porreres, pel suport i a Porreres TV per enregistrar el concert. Ells són els que a través de les xarxes fan possible que persones a les quals els agradaria ser-hi i no poden, puguin gaudir virtualment de l'esdeveniment. Finalment, gràcies a totes les persones que acudiren a les cites.

I no només foren veus solidàries que tenguérem aquest Nadal, també tenguérem mans. Na Joana Toledo oferí a l'Associació el seu enginy i temps i poguérem posar a la venda un centenar de Neules que ella dissenyà i va fer. Estam molt agraïts, Joana, per la teva iniciativa.

ESPAI SENSE FUM

**Junta Local
Contra el Càncer de Porreres**

L'Associació Contra el Càncer presentà un manifest a l'Ajuntament de Porreres per a sol·licitar la creació d'espais sense fum al nostre poble, per tal de convertir espais socials en espais més saludables.

L'Ajuntament de Porreres se sumà a la iniciativa i decidí crear aquest espai al parc del molí de n'Amenqual. Durant el passat mes de desembre tengué lloc la inauguració.

Al mateix temps, Contra el Càncer Llevant Mallorca ha duit a terme una activitat amb els nins de 1r i 2n de primària de l'Escola Pública Climent Serra i Servera i el Col·legi Verge de Montisyon per tal d'explicar el perquè de tot plegat: els beneficis, la importància d'eliminar el tabac de les nostres vides i, sobretot, com poden els infants ajudar per a què això passi.

L'alumnat participà d'una forma molt activa, fet que permeté poder transmetre el missatge amb facilitat.

**QUATRE MESTRES DEL CEIP CLIMENT SERRA
I SERVERA DE PORRERES ES VAN DESPLAÇAR A ESLOVÈNIA
PER A REALITZAR UN JOBSHADOWING SOBRE
METODOLOGIA STEAM I DIGITALITZACIÓ EDUCATIVA**

CEIP Climent Serra Servera

Es visità del 16 al 18 de gener el centre Osnovna Sola Pivka, situat al sud d'Eslovènia. Es tracta d'una escola pública amb experiència tant en l'aplicació de metodologia STEAM com en la participació en mobilitats del programa Erasmus+.

El CEIP Climent Serra i Servera de Porreres està fent una aposta pel Pla Erasmus+ com una forma d'enriquir la pràctica docent, adquirir nous coneixements, millorar la competència en llengües estrangeres, crear comunitat educativa i llaços internacionals.

L'escola disposa del següent Instagram per a difondre les mobilitats Erasmus+. El projecte "Introduïm l'STEAM" està cofinançat pel programa Erasmus+ de la Unió Europea. El contingut d'aquesta nota de premsa és responsabilitat exclusiva del CEIP Climent Serra i Servera i ni la Comissió Europea, ni el Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) són responsables de l'ús que es pugui fer la informació aquí difosa.

Per a més informació:

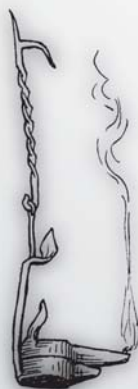
Instagram: @erasmus.climentserra

Guillem Amer 971647604

gamer@ceiplimentserraiservera.cat

EL LLUM D'OLI TAMBÉ ÉS VOSTRE

T'agradaria veure publicada la teva opinió al *Llum d'Oli*? Tens alguna queixa, suggeriment o proposta? Vols col·laborar amb nosaltres? Ara pots fer-ho a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com, o en persona quan ens topis pel carrer!

Si t'interessa, pots consultar els números anterior en format digital a l'apartat «Llum d'Oli» de la nostra web www.agrupacioculturalporreres.cat.

Volem ser la veu del poble! El Llum d'Oli és cosa de tothom!

FRANCESC MORA NICOLAU

Redacció

Francesc Mora i Nicolau (Porreres, 2000), de *Cas Mestre* i de *Can Ros*, està estudiant Enginyeria de l'Energia a l'EEBE (Escola d'Enginyeria de Barcelona Est) a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

En Francesc va formar part durant dos quadrimestres d'un projecte per a dissenyar un cotxe de competició monoplaça totalment funcional des de zero i 100% elèctric. Ens explica la seva experiència i el que ha suposat per al seu futur i per als seus estudis superiors.

1. Com vas conèixer aquest projecte i com hi vas accedir?

Al hall de la Universitat hi havia exposat el cotxe i només de veure'l em va picar la curiositat. Vaig començar a informar-me per a saber què s'havia de fer per a prendre-hi part: es duia a terme un procés de selecció, que vaig superar, i que consistia en una entrevista personal (realitzada, en part, en anglès); un examen teòric sobre normativa de les competicions internacionals en les quals s'havia de participar (condicions de seguretat, funcionalitats, requisits per al bon funcionament...) i també resoldre un problema

d'un cas real que es plantejava pel cotxe.

2. En què consisteix el projecte?

És un projecte independent de la Universitat, tot i que el taller es troba a les seves instal·lacions. Les tasques les desenvolupàvem els estudiants que formàvem part del projecte amb el suport de professorat que intervenia en cas d'haver-hi alguna seriosa dificultat.

Com ja hem comentat, el projecte consisteix en el disseny d'un cotxe de competició monoplaça totalment funcional des de zero i 100% elèctric. L'equip, anomenat *e-Tech Racing*, està dividit en

diversos departaments amb les seves pròpies funcions, tot i que també treballen juntament per a realitzar diferents processos.

En el meu cas, formava part del departament de bateries. Juntament amb els meus companys de departament, vam dissenyar el sistema de bateries que s'usaran en el proper model de cotxe.

3. Has comentat que un dels objectius era assistir a competicions. Ens expliques una mica en què consisteixen?

El sentit de tot plegat era poder assis-

Bar Pub
ES FAROLET

COOPERATIVA AGRICOLA DE PORRERES
 (Sdad. Coop. Ltda.)

Tel.: 971 64 71 81
 E-mail: agricolaporreres@hotmail.com
 Carrer de sa Cooperativa, 29
 07260 Porreres - Illes Balears

tir a les diferents competicions internacionals. Són competicions on pot assistir qualsevol equip del món (prèviament s'havien de superar uns exàmens sobre enginyeria) i que se celebren durant l'estiu a diferents estats europeus com Alemanya, Itàlia, Espanya, República Txeca, Holanda, etc.

En el meu cas, vàrem poder participar en la competició d'Itàlia i d'Espanya. La italiana va tenir lloc al circuit Ricardo Paletti, situat a prop de Parma. Per a arribar-hi, vàrem llogar una furgoneta de transport, la qual vam omplir amb tot el material necessari per a la competició. Jo mateix i dos integrants més de l'equip vàrem ser els encarregats de conduir-la fins al circuit, 16 hores sense gairebé fer aturades! Anàvem fent torns mentre els altres descansaven, perquè no disposàvem de temps ni de doblers per a poder aturar a dormir a un hostel. Els altres membres de l'equip es varen desplaçar en avió.

Un cop allà, es va muntar tot el campament (dormíem en tendes de campanya!) i el taller al circuit, on teníem el cotxe i es feien totes les tasques de posada a punt per a poder competir.

Les competicions consisteixen en una sèrie de proves estàtiques i dinàmiques per a comprovar el bon funcionament del cotxe. A les estàtiques, un grup de jutges s'asseguren que tota la part elèctrica i mecànica del cotxe funciona correctament i que tot compleix la normativa al 100%. En el cas que no sigui així, et donen un temps per a solucionar el que està fallant i després ho tornen a comprovar. Per a les dinàmiques hi ha diferents proves que cal passar, algunes són: posar el cotxe sobre una rampa que s'inclina fins a 45° i comprovar que tot segueix al seu lloc, proves de resistència, proves en què tiren aigua sobre el cotxe i comproven que tot segueix funcionant, proves de velocitat...

4. Què va suposar per a tu assistir a aquest taller i estudiar al mateix temps 3r d'Enginyeria?

Per a poder compaginar les dues coses vaig haver de modificar el meu pla d'estudis. Havia de complir un mínim de 25 hores a la setmana, per això vam aprofitar molt els dissabtes. Realitzàvem allò que nosaltres anomenem Jornades, que consistien a anar al taller, treballar i avançar en totes les tasques que teníem. Calia organitzar-se bé i complir els terminis marcats.

5. En l'àmbit professional, assistir a aquest Projecte t'ha obert portes?

La veritat és que sí, les empreses del sector de cotxes elèctrics ho valoren molt, ja que són conscients del treball i de la implicació que hi ha al darrere. Sobretot empreses que estan més relacionades amb la universitat i que coneixen bé la Formula Student.¹

6. Actualment, segueixes formant part de l'equip? Quins són ara els teus objectius?

Aquest any ja no hi form part. Tot i que em va agradar molt, no em veia treballant en aquest món. Actualment, m'agradaria centrar-me en la transició energètica que consisteix bàsicament en l'estudi de com passar de combustibles fòssils a energies renovables.

A hores d'ara, en Francesc està finalitzant el grau universitari, ha començat a fer pràctiques d'empresa i, alhora, du a terme el projecte de final de carrera sobre enginyeria nuclear. Li desitgem molta sort i un futur ple de noves i interessants experiències.

¹ La Formula Student és una associació d'enginyers que elaboren tota la normativa per a poder participar a les competicions i també són ells els jutges de les pròpies competicions.

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

<p>PERRUQUERIA</p> <ul style="list-style-type: none"> extensions tallats de moda tints banyos de color tota casta de metxes moldejats desarriats recollits nívies comunions etc... 	<p>ESTÈTICA</p> <ul style="list-style-type: none"> depilacions neteja cutis decoració d'ungles tint de pestanyes moldejats de pestanyes massatges manicures pedicures maquillatges
--	--

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passaratx, 114
Tel. 971 166 646 - PORRERES

N'ESPERÀVEM UN, PERÒ...

Redacció

Us heu aturat a observar o a pensar mai en les persones que hi ha a Porreres que són idèntiques? Sí, us estam parlant dels bessons! Des del consell de redacció d'aquesta revista ens ha semblat un tema molt curiós. Per aquest fet, hem realitzat una petita recerca dels bessons i les bessones que són gairebé persones idèntiques. Si sou persones bessones i no us hem vengut a entrevistar, estariem molt agraïts que ens enviàssiu la vostra col·laboració per a fer-vos públiques a la nostra revista. Animau-vos!

Com veureu, hem defugit de la informació més formal i el que us presentam és una foto i també un fet curiós que els hagi passat.

PAU I PERE GRIMALT

En Pere conta que «un dissabte matí vàrem dur el nin al metge perquè havia caigut i s'havia fet un trenc. El metge, amic de la meua dona, el va curar i ens va citar per a l'endemà, per veure com tendria la ferida». A l'horabaixa, casualitats de la vida, el fill del seu germà Pere també va caure i el va portar al metge. Aquest, en veure'l el va confondre amb el seu germà, però en companyia d'una altra dona. Va donar per suposat que es tractava del mateix home amb dues famílies. El metge no sabia com comunicar-li a la parella de'n Pere, de la qual era amic, que el seu marit tenia dues famílies... L'endemà, en arribar al centre mèdic, li vaig dir: «Què vas curar el fill del meu germà, ahir horabaixa?». I el metge, en adonar-se que eren bessons, respirà tot alleugerit en treure's un pes tan gran de sobre!

AKE I TÒFOL MORA

«En arribar a Porreres i fer vida de poble, com que la gent ens havia perdut la

pista, no ens reconeixien com a bessons i es pensaven que solament érem una persona. Ens confonien fàcilment. De fet, alguns pensaven que era la mateixa persona amb dues famílies diferents. Pens que érem admirats, envejats i repudiats al mateix temps! Alguns devien pensar: quin espavilat, aquest, amb dues dones que li cuiden els nins! Altres devien pensar que quins collons tenia aquest home per a mantenir una vida paral·lela».

CATALINA I MARIA BALLESTER MELIÀ

Na Catalina i na Maria Ballester Melià tenen, actualment, 49 anys i l'anècdota que recorden és aquesta:

Quan anaven a pàrvuls, a l'escola de «Cals Hermanos», la seva mare va anar a recollir-les a la sortida i na Catalina li va dir que tenia molta gana.

—Que no has berenat avui? —li demanà la mare.

—No! —digué ella.

De seguida, la mare es va apropar a sor Margarita, la mestra, i li va comentar.

—Què vol dir? No pot ser, jo he donat un iogurt a cada una. —Digué la monja.

L'altra bessona, na Maria, que escoltava molt atentament aquella conversa, va in-

tervenir:

—Doncs jo n'he menjat dos, de iogurts!

MARGALIDA I MARIA ANTÒNIA NICOLAU ROSSELLÓ

Na Margalida i na Maria Antònia Nicolau Roselló varen néixer dia 6 d'octubre de l'any 1952, això vol dir que, actualment, tenen 70 anys. Mirau què ens contem!

Quan estudiaven, una vegada na Margalida es va presentar voluntària per a dir una lliçó a classe, i ho va fer molt bé. En acabar, la mestra li va demanar «Nicolau, Maria Antònia o Nicolau, Margalida?» i na Margalida va contestar que era ella i la mestra digué: «no pot ser mai». La bona nota va ser per a na Maria Antònia!

CATERINA I MARGALIDA CERDÀ ÀLVAREZ

Na Caterina i na Margalida Cerdà Álvarez tenen 24 anys i ens contem aquest passatge tan divertit:

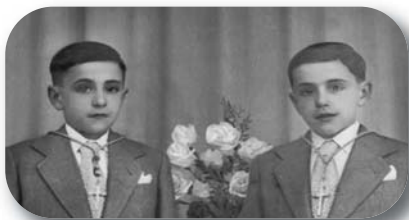

«Una vegada, la meua germana Margalida es va posar malalta i no va poder anar a l'escola. Crec que teníem set anys. Ma mare m'havia dit que avisàs la tutora que la meua germana aquell dia no hi seria i que ella després telefonaria al centre quan tornassin del metge.

Quan vaig arribar, vaig recordar que teníem una prova d'una assignatura que no diré per no destapar la meua mangarrufa. Estava preocupada per la meua germana i volia que aprovàs l'examen i que no l'hagués de fer més tard, ja que estava malalta.

Per això, i aprofitant que era un examen oral individual, vaig fer l'examen jo primer, quan em van cridar, i, quan la van cridar a ella, vaig tornar a entrar jo en nom seu i vaig tornar-lo a fer. La mestra no va sospitar res perquè sempre ens confonia. Com que sempre anàvem vestides igual... Les dues vam aprovar l'examen aquell dia!».

LLORENÇ I PEDRO GRIMALT BARCELÓ, DE SA BASTIDA

Varen néixer dia 26 de març de 1949 i les anècdotes que contenen són diverses, les explica en Llorenç amb molta gràcia. Una té a veure amb una polissonada pròpia de l'edat i dels bessons:

Quan eren petits pegaven a algun nin i després son pare els cercava per renyar-los i si agafava en Llorenç per una orella, ell li deia: «No, no era jo, era el meu germà». I si agafava en Pedro també li contestava el mateix. I sempre, agafàs el qui agafàs, mai trobava el culpable.

Una altra! Quan varen anar a fer el servei militar anaven a cercar els "xuscos" o panets per berenar, en Llorenç n'agafava dos i els soldats deien: «Eh! Tu coges dos! I ell li responia: «Uno para mi y otro para mi hermano». «Ah! Vale». Li

contestaven els encarregats.

I, després, el meu germà, al cap d'una estona, hi anava i n'agafava dos més i també deia el mateix: . I així tenien "xuscos" per menjar sense haver d'anar al menjador.

I la darrera: en Pedro es va fer el carnet de moto als 18 anys i en Llorenç, no. I perquè en Pedro el tenia, en Llorenç va pensar que si deien que l'havia perdut i n'hi feien una còpia tots dos tindrien carnet. En Pedro anava amb el carnet duplicat i en Llorenç amb el bo. Així en Llorenç va circular deu anys i fins els 28 no es va examinar del carnet de moto. Mentrestant, tots dos circulaven amb un únic carnet.

MIQUEL I JOAN BAUÇÀ VIDAL, XISCOS

Varen néixer dia 3 d'agost de 1948. En Miquel explica anècdotes que solen ser habituals entre els germans bessons:

Quan ells eren joves era costum els dissabtes i els diumenges horabaixa anar pel passeig, és a dir, anar de cap a cap de l'actual carrer de l'Almoina.

Era un dels moments en què un jove podia conèixer una al·lota i començar a parlar amb ella.

Sovint va passar que en Miquel s'acostava a una jove i la saludava per entrar en conversa, però el que ell no sabia és que abans ja hi havia anat el seu germà bessó i aquella jove li deia:

—Ja has vingut una vegada i ja hem parlat, per què tornes?

La resposta d'en Miquel era:

—No era jo, era el meu germà bessó, en Joan.

Encara que sembli difícil de creure, si no sabien aquest fet, passava sovint, fins que

se n'adonaven que eren dues persones distintes i no era la mateixa que li volia fer una broma, com creia la jove.

També anar a una casa i dir-li:

—Però si ja has vingut una vegada!

I haver de respondre:

—No, no era jo era en Joan, però és que som ben iguals.

FRANCINA I MARGALIDA PICORNELL LLITERES

Na Francina i na Margalida tenen 17 anys i ens contenen aquesta anèdota:

«Quan anàvem a primària, al Col·legi Verge de Montisyon, feiem horari xapat. Abans de dinar, cadascuna anava vestida d'una manera determinada. Quan anàvem a dinar, ens canviàvem de roba i en tornar a escola ens canviàvem el lloc. Ens encantava veure com els professors ens confonien i es creien l'engany... Un dia, però, ens varen posar una "estrella vermella" perquè ens varen descobrir».

WAKUMA I WAKKEYO NULA FRAU (9 ANYS)

La seva mare, na Kika, diu que sempre recorden «que un vespre, quan els anàrem a cercar a Etiòpia, a un li va sortir sang pel nas i li vaig posar una gasa i, tot enfadat, se la volia llevar. Jo no li deixava llevar-se-la i ell només plorava. El seu germà, però, ens mirava i li haguérem d'explicar que no li estàvem fent mal i que només era per curar-lo. Al final, es varen dormir i l'endemà dematí qui va tenir sang al nas va ser l'altre germà!».

ANTONI M. GORRIAS I DURAN, INVESTIGADOR I LLUITADOR PELS CAMINS PÚBLICS DE MALLORCA

Sebastià Lliteres Lliteres

He volgut entrevistar en Toni Gorrias (Palma, 1958), un porrerenc d'adopció que fa uns anys es va establir al nostre poble amb la família. De totes les seves facetes, que són moltes, destacaria la d'investigador de les cases de neu i dels camins públics. Però si una cosa defineix en Toni, no és res d'això —ni tan sols la important tasca que va dur a terme durant l'etapa de policia local—, sinó la fortalesa, constància i perseverança en tots els aspectes de la vida. I la positivitat, que mai ha perdut, malgrat els obstacles que li ha posat la vida.

Fa cosa d'un any vares presentar el teu llibre sobre les cases de neu de Mallorca al local de l'Agrupació. D'on et ve aquest interès per les cases de neu?

Des de ben petit mon pare em portava a caminar per diversos llocs de l'illa, principalment per la serra de Tramuntana. Més tard, jo mateix, ja tot sol, vaig continuar amb les caminades, quan tenia setze anys ja pràcticament coneixia tota la serra. Amb els anys vaig comprovar que des de l'abandonament de les feines d'alta muntanya, des de principis del segle XX, les infraestructures creades amb pedra en sec s'anaven esboldregant, sobretot, les cases de neu. Això em refermà la idea d'arreglar les

característiques encara existents, cercar com s'organitzava el comerç i el treball dels nevaters. De la feina en resultà un extens document per a poder-ne fer un llibre. Finalment, el 2001, sortí a la venda, al darrera hi havia vint anys de feina d'arxius i de camp.

Una altra faceta teva, pel que sabem, és la d'investigar els camins rurals de Mallorca. I, com no, la lluita per a obrir els que són públics i s'han tancat. Què ens pots dir d'això?

Sobre els camins he de comentar que per anar a diferents indrets on hi ha cases de neu em vaig trobar amb nombrosos camins públics tancats. Era l'època de la lluita pels camins de la finca d'es Fangar, de Manacor. Els im-

pulsors d'aquesta iniciativa es posaren en contacte amb mi i els vaig confirmar que cercaria la documentació que confirmàs la titularitat pública dels camins que confrontaven amb les parcel·les de la finca. D'aquest treball en resultà que cinc camins eren públics, sense cap dubte. Les proves documentals resultaren tan extenses que ocuparen cinc volums d'uns 200 folis cadascun. Finalment, el propietari de la finca obrí tots els camins

CA FRUITERIA NA MARIA

- Frutes
- Verdures
- Fruits secs
- Productes ecològics

Tel.: 971 16 6771
C/ Agustí Font, 54 - Porreres

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

al públic.

A Porreres, quins casos coneixes de camins tancats? Quina solució hi ha?

A Porreres només conec el cas del camí de son Servera, pot esser que n'hi hagi més, però per manca de temps no he pogut mirar el catàleg fet pel Consell de Mallorca.

A part de la vessant d'historiador, tu vares ser policia local de Palma, no és així? Què ens pots dir d'aquesta etapa i d'aquesta professió?

Quan vaig acabar el servei militar obligatori, l'any 1982, em vaig preparar per a oposar a una plaça de policia local a Palma. El fet de treure bon resultat em permeté poder triar destinació, vaig provar la Unitat Nocturna, que fou una gran experiència. Passat mig any, vaig passar a la Unitat de Cotxes Patrulla, encarregats dels incidents que sorgien: bregues, gateres, incendis i moltes coses més. Després als accidents de trànsit, Gabinet d'investigació d'accidents, professor de l'Escola de la Policia Local de Palma on ensenyava als novells amb tècniques de comunicació escrites:

partes, atestats, informes sol·licitats pels Jutjats, etc.

A més de professor, m'enviaren a comandar un torn de la Secció Centre de la Unitat de Policia de Barri, on vaig implantar el que ara s'anomena policia tutor. En el territori de la meua competència hi havia el barri «xinès» amb moltíssima taxa de criminalitat. Amb molta de feina i amb l'ajut dels policies que tenia, netejàrem aquella zona. Em fou molt útil impulsar i crear la secció de bicicletes, molt més adients que els turismes per anar pel centre de la ciutat. Finalment i amb la categoria de Sergent, vaig estar a Marratxí, on organitzava la plantilla per a poder atendre les necessitats d'un poble en creixement. Després va venir l'accident de muntanya i la jubilació.

Per acabar, ens pots dir si tens algun projecte d'investigació en ment?

Sí, en acabar de fer els informes sobre tres camins tancats a Santa Maria del Camí, em posaré amb el camí de son Servera.

Moltes gràcies pel teu temps i per la teva lluita, Toni!

Serveis Melià Roig

Serveis:

- Cultivadors
- Fressadera
- Trituradora de Llengua
- Arada
- Arada milgrossa
- Desbrossadera

Telf: 649 83 41 87 / 636 51 58 36

ETIMOLOGIA

Cesca A. Roig Sampol

BON DIA!, BONA TARDA!, BON VESPRE!, BONA NIT!

*Bones i *bones tardes (són formes incorrectes). Si ho vols fer senzill, digues, BON DIA tot el dia.

«Avui quasi ningú acluca els ulls, la gent els tanca perquè en castellà *se cierran*; quasi tothom patina, no llenega. I la majoria de joves no saben què és estar en dejú, ni anar a lloure».

Bàrbara Sagrera (filòloga)

Extret de l'entrevista a l'*Ara Balears* 25-05-2019

ESCURAR

Definició

Netejar els plats, els tassons, els coberts i altres estris de cuina.

Mira quants plats per a escurar.

Mai no escura després de sopar, s'estima més fer-ho l'endemà.

Al Principat *renten* els plats (els ensabonen i els lleven la brutícia), mentre que valencians i illencs els *escuren*. *Escurar* i *rentar* poden tenir sentits diferents segons el lloc i el context.

Etimologia

Segurament del llatí vulgar *excurare*, 'purificar, netejar', derivat de *curare*, 'tenir cura d'una cosa'.

QUIMERA

Definició

1. Monstre de la mitologia grega que tenia el cap i el pit de lleó, el ventre de cabra i la cua de serp o de drac.

2. Projecte seductor, però irrealitzable; idea vana que només és el producte de la imaginació; il·lusió.

Tot això que et passa no són més que quimeres. Perseguia quimeres en lloc de tocar de peus a terra.

Etimologia

Del llatí *chimaera*, i aquest, del grec *khimaera*, mateix significat.

ENTUSIASME

Definició

Exaltació de l'ànima, admiració apassionada; estat d'excitació o eufòria.

Etimologia

Del grec *enthousiasmós*, 'èxtasi', derivat d'*enthousiázo*, 'estar inspirat per una divinitat', i aquest, d'*énthous*, 'inspirat pels déus'

PIULADISSES DE VIDA

Lluís Sastre Barceló

La butzeta ara ja vola
del niu, trescant més enllà
perquè vol investigar
la vida ella tota sola.
Sa mare no la bressola
ni li està damunt son pare.
La il·lusió que ara l'empara
és aprendre a travelar
per tornar-se a aixecar
intentant fer bona cara.

Té somnis per quatre vides
i li convé començar,
si tots els vol abastar
amb les il·lusions complides.
Peu fiter. Aigües fluides.
Es traspua pel corrent.
El batec del cor latent,
veta d'artèria vivaç,
li servirà de sedàs
i de guia en el present.

Entre penes i alegries
viscudes, festejarà
part del conreu jovençà.
Ànsia de moixadurries!
Avui, poncella mories
on germina la llavor.
Passa el temps de gestació,
bescanvi de mort en vida
i clausura la ferida
entre la sang i el dolor.

Com rèptil en rebel·lió
dins un vell cos ofegat,
de nova pell s'ha mudat
per descobrir el nou bessó.
Venen temps de serenor
i noves cançons cor planta.
Bufa el ponent i l'aguanta
amb el to i el so precís,
canta no perquè és feliç,
és feliç perquè li encanta.

MY FRIEND

Jaume Rosselló Tomàs

L'home de la bicicleta pujava la costa.
M'inquietava la velocitat,
desesperadament lenta.
I, com si amb la mirada el pogués equilibrar,
no li llevava l'ull fins a dalt.

L'aspecte, el parlar, l'interès per tradicions
cultura i vivències de la gent
el delataven com a estranger, però mai foraster,
encara que només fos per la curiositat
i el respecte que retornava.

Tenia tot el temps del món,
perquè el sabia tastar,
l'usava i li donava sentit.
Es passejava per les hores
amb un somriure despistat,
fent dels records un tresor.
Mil imatges i experiències
s'acaramullaven al seu cau,
de conte, de llibres, de cançons...

De manera egoista vaig pensar
que era amic meu,
amb el temps vaig descobrir
que era amic de tots.
El nostre extravagant amic
havia sabut ser lliure,
quan amb curiositat i amb un somriure
va saber fer cas del nostre jardí.
Mai és tard per retornar-li-ho
i que cada un posi preu
a l'amistat i el respecte,
encara que les arrels
no siguin del mateix hort.

GLOSES DEDICADES AL NOSTRE COMPANYY DE MEMÒRIA EN TOMEU CATALÀ

**Maria del Pilar
Vaquer Servera**

Vull rendir un homenatge
al nostre estimat Tomeu
perquè ens donava coratge,
però ja descansa amb Déu.

Sa família molt l'enyorarà
i els seus amics, també,
perquè pel món va passar
estimant i fent el bé.

Déu és Pare bondadós
i ens estima tant
que serà misericordiós
quan qualcú estigui pregant.

Tomeu, ses gràcies et volem
donar
per ser un home tant atent,
sempre t'haurem de recordar
perquè eres just i intel·ligent.

El Senyor t'ho premiarà,
ens faràs molta falta, Tomeu,
però confiam que ja reposes
amb l'amor de Déu.

Moltes gràcies!

L'OBTURADOR

Mercè Oliver Oliver

BREGUES

Maria Barceló Crespí

Les bandositats, bàndols o faccions arreplegaven un grup de persones que s'oposaven a un altre en un conflicte, ja fos general ja fos local. En especial, a la baixa Edat Mitjana se'n localitzaren arreu d'Europa, Mallorca no en fou una excepció. A la segona meitat del segle XV, tant a la ciutat com als pobles, hi havia molts bàndols que s'enfrontaven, preferentment, per a un major control del poder municipal. També les bregues sorgien per desavinences personals o rivalitats entre pobles veïns.

Parents i amics s'agrupaven per a donar cohesió al bàndol.

Dia 12 de maig de l'any 1467, la procuració reial pagava 25 lliures, 2 sous i 6 diners per les despeses bestretes per Bernat de Pacs, cavaller, i Joan de Galiana, donzell. Ambdós, en representació del lloctinent general del regne, havien anat a les viles de Porreres i Felanitx «per pacificar e metre en repòs les parcialitats de aquelles les quals staven desades per causa de certes bregues entre aquells seguides de les quals n-i hagué alguns nafrat».

Es tractava de bàndols i grups oposats entre porrerencs i felanitxers que provocaren enfrontaments, com a resultat d'aquests, alguns participants acabaren ferits.

El document descriu amb detall l'anada a les viles i les despeses o messions ocasionades amb les següents paraules:

«En la qual anada foren alguns hòmens ab rossins, en Jaume Steve, procurador fiscal, Pasqual Fabra, scrivà del criminal, cinch

capdeguaytes e lo dit Joan Mir [notari i escrivà de la procuració reial] la qual messió fonch feta axí en messió de menjar, de beure, provisió de bèsties com en lo loguer de una bèstia de cella en la qual cavalcava lo dit Joan Mir per vuyt dies que comensaren dilluns a quatre de maig any dit e finaren dilluns a XI del dit mes e any».¹

A Porreres, el mateix 1467, es produïren fortes baralles entre els Nicolaus i els Serveres. El 1484, Nicolau Riera era culpats per envestir amb una ballesta durant una brega; el 1485, prenien part en una discussió membres de les famílies Proensal, Nebot, Mulet i Cerdà; el 1487, practicant el joc de birles, Miquel Estaràs pegà un cop d'espasa a Gabriel Ramon i acabà, dit Estaràs, ferit a pedrades que li causaren la mort. En els darrers anys del Quatre-cents, encara es documenten més altercats entre membres de diverses famílies que, sovint, acabaven nafrats i fins i tot morts.²

1 ARM, RP 3.577, f. 80r.

FELIU, Juan (1894). *Noticias históricas del santuario de Montesión de Porreras*. Palma, p. 130.

CAMPANER Y FUERTES, Álvaro (2007). *Cronicón Mayoricense*. Palma, p. 180.

ROSSELLÓ VAQUER, Ramon (1997). *Noticiari de Felanitx, 1228-1599*, Felanitx, p. 162.

2 MUNAR OLIVER, Gaspar; ROSSELLÓ VAQUER, Ramon (1977). *Història de Porreres*, vol. I. Porreres, p. 104-105.

PAPERERIA NOVA PEMI

Papereria, llibreria, joguines,
regal i molt més!

C/ Almoina, 31 - Porreres
Correu:
pemipapereria@gmail.com
Telèfon: 651 803 534
@papeleriapemi

mleiva@viajespegaso.com
C/ 31 de desembre, 13 - 07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 34 92 - www.viajespegaso.com

NOVA ADREÇA

LA CASA DE LA VILA: LA POSADA DELS MONJOS O CAN COLL?

Sebastià Lliteres Lliteres

Fa uns mesos, rellegint alguns dels pregons de Sant Roc que, per sort (i per iniciativa d'en Tomeu Barceló *Porret*) tenim a Porreres, em vaig retornar al que va escriure Isabel Fiol Sala. Un prego magnífic, que correspon al Sant Roc de 2012, que tracta temes relacionats amb la toponímia urbana de Porreres i que aprofita per a dibuixar un mapa de la vila a través del recorregut de la seva investigació sobre noms de carrers i d'edificis porrerencs. Vaig considerar, i així li ho vaig proposar a Isabel, que seria interessant poder fer algun article al *Llum d'Oli* per a divulgar allò que ella va plasmar al seu estudi. I aquí tenni un primer text sobre un dels temes que més em va cridar l'atenció.¹

Molts de vosaltres haureu llegit, escoltat o fins i tot dit que **la casa ocupada per l'Ajuntament**, en l'actualitat, és l'**antiga posada dels Monjos**. De fet, si feim una senzilla cerca per Internet, podrem llegir a la pàgina web municipal que «[...] L'edifici era la posada de la possessió des Monjos i a la meitat del segle XX es convertí en la seu de l'Ajuntament de Porreres acollint la Sala de plens, administració i diferents serveis»,² i un text semblant diu el mateix al plafó informatiu del propi edifici, situat al costat de la porta d'entrada, a mode d'informació d'interès.

Resulta, però, que hi ha una confusió amb el nom d'aquest edifici emblemàtic i que es tractaria en realitat de **Can Coll**. Tot i això, la confusió té una explicació raonable, que Isabel Fiol desxifra al prego de 2012. Segons ella, els estims³ de 1578 esmenten ja a un tal Francesc Coll (notari) i Pere Coll que tenien casa a la Plaça. En un altre document, aquesta vegada de 1766, la vídua d'Andreu Coll, Margalida Mora, juntament amb el seu fill Gabriel Coll Mora, consten com a propietaris d'unes cases i corral dins la vila, a la plaça Reial. I, al padró de 1822, la casa que actualment acull la Sala, figura a nom d'Andreu Coll

i Mas. Fins llavors, ni rastre del llinatge Sitjar o d'algun propietari de la possessió dels Monjos.

Però els testimonis orals que ofereix Isabel són encara més aclaridors. El 1865 moria l'hereu de can Coll (que ho era per via materna), poc temps abans de casar-se i pocs dies després d'haver testat a favor de la seva mare.⁴ Aquesta, va distribuir l'herència rebuda: la casa de can Coll, a la seva filla Catalina Sitjar Coll; el celler, a la seva filla Maria i una fàbrica d'aiguardent situada al costat de la casa, a la seva filla Margalida.

Si ens centram ara en la figura de **Catalina Sitjar Coll**, s'ha de tenir en compte que per part de pare era de *son Vaquer* i per part de mare de *can Coll*. Na Catalina es casà amb Jaume Sitjar Cortey *dels Monjos*, qui heretà la possessió d'aquest nom, i tengueren dos fills. Un dels fills, **Jaume Sitjar Sitjar**, de part de son pare heretà la finca i possessió dels Monjos i de la seva mare heretà la casa de can Coll, l'actual Ajuntament. Tres anys després de rebre l'herència, Jaume va morir i en el testament nomenà hereus als fills que tenia amb Juana M. Castellà: la casa de **can Coll, per a na Maria del Carme Sitjar Castellà i la possessió dels Monjos, per a en Lluís Sitjar Castellà**. Efectivament, aquest Lluís Sitjar és el conegut senyor dels Monjos i Alcoiraia, cappare de la Falange porrerenca, regidor de Palma i president del RCD Mallorca.

Per acabar d'entendre la confusió, Fiol diu:

«El 1939, l'Ajuntament comprà la casa a na Maria del Carme Sitjar Castellà, però no pensaren a formalitzar l'escriptura pública i l'anotació al registre fins al 1957, devuit anys després. La finca urbana número 345, avui Casa de la Vila, s'anomena en totes les escriptures i en els assentaments "can Coll". Només a la darrera escriptura, feta a deshora, amb presses i menyspreant el valor del toponim, aquest no hi figura. Per a mi, tenc ben clar, que el nom d'aquesta casa és la Sala, l'Ajuntament, la Casa de la Vila o can Coll».⁵

Al magnífic llibre de Maria Antònia Lluï Estarellas, *Urbanisme i arquitectura de Porreres*, també s'anomena a la casa de can Coll «Can Sitjar» o «Posada dels Monjos»,⁶ però curiosament al llistat de posades del mateix llibre, seguint allò que es descriu als padrons de 1822 i 1828, s'esmenta la «Posada dels Monjos» al carrer del Pou Florit,⁷ i no a plaça. Una prova més per a poder dir que la Sala no és can Sitjar ni la posada dels Monjos, sinó can Coll.

1 Totes les dades i informacions són fruit de la lectura de les pàgines 23-25 del prego d'Isabel Fiol Sala, editat per l'Ajuntament de Porreres el 2012.

2 Consulta realitzada dia 19 de febrer de 2023 a l'adreça web: <https://porreres.cat/ca/casa-de-la-vila>.

3 Al prego es parla de «cadastre», però en realitat era un «estim»: consistia en una avaluació global de bens per cada casa (foc) que es practicava a Mallorca durant els segles XVI i XVII i on es detallaven les propietats mobles i immobles.

4 La dona amb la qual s'havia de casar era Catalina Verdera, familiar de Bàrbara Mulet Verdera, qui serví de testimoni oral d'Isabel Fiol Sala. També en cita com a testimonis a Antoni Fiol Morlà i Gabriel Vaquer Font.

5 FIOU SALA, Isabel (2012). *Prego de Sant Roc 2012*. Edicions de l'Ajuntament de Porreres. Porreres. Pàgina 25.

6 LLULL ESTARELLAS, M. Antònia (2010). *Urbanisme i arquitectura de Porreres*. Edicions de l'Ajuntament de Porreres. Porreres. Pàgina 108.

7 LLULL ESTARELLAS, M. Antònia (2010). *Urbanisme i arquitectura de Porreres*. Edicions de l'Ajuntament de Porreres. Porreres. Pàgina 107.

ELS MALNOMS DE PORRERES (VII)

Joan Barceló Barceló, Joan Melià Garí i Joana Mora Cerdà

En l'article del número anterior vàrem veure que un dels àmbits que proporciona més llinatges i malnoms en totes les llengües és el de l'activitat laboral, les ocupacions del treball, els càrrecs públics... El cas més representatiu és el de les professions, que ja tractàrem. En aquest número hi afegirem els càrrecs religiosos o públics (*bisbe, batle, marquès...*) i els casos que s'anomenen noms relacionals, que expressen bàsicament relacions familiars (*nebot, fillol...*).

Com ja vàrem dir, hi ha ocupacions que eren d'homes (*misser, escolà, cavaller, bisbe...*) i que presenten forma en femení perquè podien designar la seva esposa o la filla o, quan ja s'havien convertit en sobrenom, es feminitzaven si s'aplicaven a una dona (*missera, escolana, cavallera, bisbessa...*). En alguns casos, els sobrenoms de gènere femení es mantenien inalterables quan s'aplicaven a homes (*barona*) i, en altres casos, canviaven la *a* final per una *o* (*missero*). També es pot veure com *frare* és invariable, tant aplicat a homes com a dones; en canvi, els diminutius *frari* i *fraret*, tenen les formes femenines *frarina* i *frareta*.

Càrrecs religiosos i civils

Barona (XVII, XVIII-XX), dona d'alta posició, dona lliure i també esposa del baró, baronessa; **Batle** (XVII-

XVIII), i els diminutius **Batlet** (XVII-XVIII-XX) i **Batllí** (XX), antigament home encarregat d'administrar justícia en nom del rei o del senyor feudal en una vila o ciutat, modernament fa referència a qui presideix un ajuntament, (també escrits sovint *Balla, Balle, Ballet, Benlet* i *Bellet*); **Beato** (XVII-XVIII), una *beata* era una dona que sense pertànyer a cap orde religiós en practicava algunes regles i vivia amb altres dones de la seva condició, *beat* també fa referència a qui gaudeix de la glòria del cel i també s'usa per a referir-se a una persona molt religiosa (escrit també *Beiato*); **Bisbe** (XVI) i la feminització **Bisbessa** (XX), prelat superior d'una diòcesi; **Canonge** (XVI, XVIII-XX), membre del capítol d'una catedral (escrit també *Canonje, Canoje, Canonga*); **Capità** i **Capitana** (XX), qui té el comandament d'un exèrcit o un estol de gent; **Cavaller** (XVII, XVIII, XX) i **Cavallera** (XX), qui va a cavall, però també persona noble o de caràcter noble (escrit també *Caballer*); **Cortès** (XVIII), qui té o demostra una urbanitat extremada; **Cristià** (XVIII), qui professa la fe de Jesucrist; **Curial** (XVIII, XX), qui per la seva professió intervé en els assumptes de Justícia; **Donat** (XVII), persona que s'obliga al servei perpetu d'una casa, sense estipendi i amb algunes condicions, generalment en santuaris, convents...; **Emperador** (XVII-XVIII,

Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER
FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

XX), qui governa un imperi; **Ermità, Ermitana** (XX), qui viu en una ermita i en té esment; **Escolà, Escolana** (XVII, XVIII-XX), qui serveix en una església o monestir per a ajudar a missa i altres cerimònies i guardar l'església i la sacristia; **Frare** (XVI, XVII, XVIII, XX) i els diminutius **Frarí i Frarina** (XVIII, XX), **Fraret** (XX), **Frareta** (XVI, XVII, XVIII, XX), religiós pertanyent a certs ordes, especialment els que duen hàbit i capulla; **Monjo, Monjos** (XVI, XVII, XX), **Monja** (XVII), qui viu subjecte a les regles d'un orde religiós; **Noble** (XVII), qui pertany a una classe social considerada distinta de la dels simples ciutadans i que gaudeix de privilegis hereditaris; **Notari, cas** (XVII, XVIII), funcionari públic autoritzat per a donar fe dels contractes i altres actes extrajudicials; **Pelegrí** (XVII, XVIII) podria ser el nom propi d'home o fer referència a qui fa un pelegrinatge (escrit també *Palagrí* i *Pelagrí*); **Profeta** (XVIII), persona que prediu allò que ha de succeir, també podria fer referència a qualcú que hagués fet aquest paper en alguna obra litúrgica, com en altres casos d'aquesta sèrie (escrit *Propheta*); **Rei, Reis, Reiet** (XVI, XVIII), sobirà d'una nació (també escrit *Rey, Reyet*), n'hi ha un que és *Rey Cugullada* (XVIII); **Saig, es** (XVIII, XX), funcionari encarregat de fer les citacions, les crides i altres manifestacions de l'autoritat municipal; **Tinent, cas** (XX), oficial immediatament inferior al capità; **Vicari** (XVII, XVIII), **Vicariet, Vicarió** (XX), home que assisteix a un superior en les seves funcions i el pot substituir, espe-

cialment sacerdot que exerceix el ministeri parroquial sense tenir el càrrec de rector o d'ecònom.

Noms relacionals

Captiu (XVI, XVII, XX), caigut sota el poder d'un altre que el priva de llibertat (escrit *Catiu*); **Hereu** (XVI, XVII, XVIII, XX), **Hereua** (XVI, XVII), **Hereueta** (XVII-XX), qui succeeix qualcú com a propietari i també primogènit d'una casa (escrit també *Herau, Sereu, Hereveta* i *Hereuta*).

D'aquests noms relacionals n'hi ha molts de referits als lligams familiars: **Conco, el** (XVI-XVII), oncle; **Cosí** (XVIII), fill dels oncles (escrit *Cusi*); **Fillo** (XVII, XVIII, XX), **Fillola** (XVII, XVIII) i **Filloleta** (XVII), persona considerada respecte als seus padrins de baptisme, (escrit *Fiol, Fiola* i *Fioleta*); **Gendret** (XVI-XVII) i **Gendrets** (XVII), espòs de la filla (escrit *Genret* i *Genrrets*); **Nebot** (XVI, XVII) i el diminutiu **Nebodet** (XVIII), fill d'un germà o germana (escrits també *Nabot* i *Nabodet*); **Pubil (Coves)** (XX), fill únic; **Viuda, ca sa** (XX), **Viuda Borrà** (XVI), dona que ha perdut per mort el seu marit. Hi ha el cas que, sense ser una relació, indica la impossibilitat de tenir descendència familiar: **Eixorca** (XVIII), estèril, infecunda (escrit *Xorca*).

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

ELS PECATS CAPITALS (5): L'ENVEJA

Joan Mesquida Sammpol

Una de les primeres narracions que trobam a la Bíblia és la història de l'assassinat d'Abel en mans del seu germà Caïn. El crim de Caïn no té excusa i, davant l'acusació de Déu, ell no intenta defugir la culpa, tan sols cerca que no el matin pel que ha fet. El primogènit d'Adam i Eva, el primer humà nascut d'humans, va matar el seu germà simplement perquè Déu va acollir favorablement les ofrenes d'aquell i, en canvi, no ho va fer amb les seves. Caïn el matà per enveja.

L'enveja és el cinquè pecat capital que tractam i, com podem veure, és un pecat extremament perillós. El mot prové del llatí *invidia* que, a la vegada, deriva del verb *invidere* que vol dir posar la mirada sobre alguna cosa. I és que, en primer lloc, l'enveja és bàsicament un desig fort d'allò que es veu que altres persones tenen. Aquest és un aspecte important ja que no és enveja el fet de desitjar qualsevol cosa, sinó que aquesta es dona només quan es tracta d'un bé posseït per un altre (el rival). La necessitat d'un rival ens duu a un segon element essencial de tot envejós: l'odi a aquest rival.

L'enveja demanda, per tant, la concurrència d'aquests tres elements: el subjecte, el rival i el bé desitjat. Aquest bé pot ser material (un cotxe, una obra d'art o una casa) o immaterial (fama, prestigi, bellesa...). També pot ser una persona, quan hom enveja la dona o l'home d'altri. Hi ha d'haver també una certa proximitat entre l'envejós i el rival, d'altra manera seria difícil que sorgís realment un odi cap a aquell. Es pot sentir un desig per la riquesa de Elon Musk, per exemple, però és difícil sentir un odi real per ell si no el coneixem de res. Per això, l'enveja es dona normalment cap a algú proper, al qual no només ens és fàcil odiar, sinó que també tenim la possibilitat de fer-li mal.

Això implica que, com a tot pecat, l'enveja sempre serà dolenta i que no hi pot haver, realment, una enveja bona. Allò que coneixem com a "enveja sana" és possible que tinguem aquest efecte saludable, però llavors podem tenir clar que no es tracta d'enveja. Més enllà d'alguns intents per blanquejar l'enveja, més habitual és atribuir-li determinades reivindicacions que es fan en nom de la justícia: quan allò que es pretén no es fa per un desig irracional, sinó perquè seria justa la seva possessió.

Les situacions de desigualtat social han estimulat sempre els intents de lluita per una societat més justa i equitativa, però

de vegades aquests intents han estat titllats d'una enveja gairebé natural que, presumptament, tenen els pobres cap als més rics i afortunats. Aquesta crítica no és acceptada per tothom, com és fàcil imaginar, i els suposats envejosos es veuen no com a pecadors, sinó com a víctimes d'aquesta injustícia. Qui tinguem raó dependrà, al final, d'un joc de majories socials. Quan la major part de gent pensi que és injust que els rics siguin tan rics, aquests darrers tenen un problema. Però els rics i poderosos ho són per alguna cosa i sempre han tengut recursos per a mantenir el control de la situació i no perdre els seus privilegis.

A les polis gregues, per exemple, es canalitzava la ràbia social en un acte d'extrema violència en el qual s'expulsava de la ciutat una persona, normalment un esclau o un marginat, i se'l llançava des d'un penya-segat. Aquest boc expiatori proporcionava, encara que temporalment, una època de calma en la qual la gent esperava els efectes beneficiosos del sacrifici realitzat. El nom grec d'aquests rituals era *pharmakós* i d'ell i els seus efectes sanadors deriven els termes actuals de farmàcia i farmacologia.

Això avui és impensable i tal vegada és per això que l'enveja s'ha anat estenent pertot arreu i és ja una espècie de sentiment col·lectiu en el qual tots volen el que tenen els altres en una dinàmica d'insatisfacció permanent, perquè sempre hi haurà algú que tindrà allò que nosaltres no tenim o que el seu serà més gran, més llarg o més car.

Pel fet de ser tan comuna, l'enveja no és fàcil de detectar, però sí que podem veure un dels seus efectes més característics: l'individualisme egoista que, ens agradi o no, és el fonament bàsic del nostre sistema econòmic. Tant és així que encara que algú intenti cercar una alternativa a aquesta lluita absurda de tots contra tots, les seves possibilitats d'èxit són minses. El desig per allò que té l'altre és contagiós i la realitat és que la persona que s'atreveixi a nedar a contracorrent d'això corre el risc d'acabar assenyalat com a boc expiatori i qui sap si socialment estimbat des d'algun penya-segat mediàtic.

LA INFÀNCIA ÉS BELLA!

Carme Pinya Medina

Emulant el títol de l'èpica pel·lícula *La vita è bella*, de Roberto Benigni, iniciï aquesta secció amb moltes ganes i il·lusió. Serà un espai per a compartir algunes reflexions vers la infància i alguns recursos interessants per als infants, els grans desconeguts, però, alhora, els veritables protagonistes de la societat, i també per als adults que els acompanyam en el procés que suposa entendre el món i viure'l.

Com assenyala Tonucci (2019), és com si existissin dues vides: la vida seriosa dels adults i la vida infantil. L'etapa infantil és considerada per part de la societat, com a inferior, és la que dedicam a formar futurs professionals, a construir la ciutadania del demà i on la concepció que es té de la infància està sotmesa a una perspectiva en construcció. Els infants són i s'entenen quant al seu valor futur, per tant, és una etapa sovint invisible, infravalorada i, fins i tot, menyspreada (CASAS, 2006). Però la realitat és totalment diferent, la primera infància és el període més important de la vida, és quan es construeix la identitat personal i també social, és quan es conquereix l'autonomia, és quan s'inicia el desenvolupament de competències, habilitats, destreses per a la vida, és quan començam a construir les pròpies creences, les concepcions, els judicis que configuraran no sols la individualitat de les persones, sinó també la col·lectivitat social i democràtica.

Així, seria d'esperar que aquesta etapa meravellosa fos no sols tinguda en consideració, sinó també escoltada i mirada, i que dediquéssim temps, recursos i esforços per a cuidar-la, no com una inversió per als "ciutadans de futur", sinó per als

ciutadans del present que són els infants (Convenció dels Drets dels Infants, 1989), uns ciutadans amb ple dret que construeixen el món on viuen mentre hi sobreviuen.

Sobreviuen a una societat adulta, a pobles "no jugables", amb horaris que no deixen lloc als seus drets fonamentals: el dret al temps lliure i a jugar, vetats no sols d'espais, sinó també, en moltes ocasions, d'opinió respectada. Però no tot està perdut... què podem fer? Segur que se'ns ocorren moltes coses. Personalment, crec que començaré per mirar-los, per escoltar-los, per pensar en ells, en què els agrada, en allò que necessiten per al seu desenvolupament integral i ho intentaré traduir en petites accions que, sumades a les de tots i totes nosaltres, segur que ens permeten canviar el món i, si no ho aconseguim, al manco farem de Porreres un poble més amable per als nostres petits i petites.

Potser, si ho aconseguim, la vida adulta també hi guanyarà... replantejar el món a través dels ulls dels infants ens permetrà, als adults, recuperar espais i moments, retrobar el plaer en les petites coses i deixar de banda el ritme vertiginós que ens arrossega cada dia.

Referències bibliogràfiques

- CASAS, Ferran (2006). "Infancia y representaciones sociales". *Política y Sociedad*, núm. 43, p.27-42.
- TONUCCI, Francesco (2019). *Per què la infància*. Barcelona: Destino.
- ASSAMBLEA GENERAL DE LES NACIONS UNIDES (1989). Convenció dels drets dels infants.

SABEU QUE...

Consell de redacció

...els de MÉS varen fer una innocentada i molta gent hi va caure de quatre potes? Deien que havien llogat l'edifici del Centre per a establir-hi la seu del partit! No deuen anar amb els fums un poc pujats?

...l'editorial d'aquest número no l'ha escrit en Tia Lliteres? Ni tampoc el del número anterior?

...per les festes de Sant Antoni, el bar de n'Hereveta anunciava una «Fogata de San Antonio» amb un plat de «panceta, longaniza, botifarrón» i altres viandes santantonieres? Vaja, pensàvem que hi hauria alguna clàusula lingüística al contracte d'una concessió municipal.

...l'empresa de la piscina municipal també ho ha de fer tot en les dues llengües? Es veu que això del català com a llengua vehicular, pel que fa a concessions i contractes de l'Ajuntament, no entra dins la política lingüística de la Sala.

...amb totes les obres que hi ha en marxa al poble, hi ha dies que no es pot transitar per molts carrers principals de la vila? Quin devesse!

...cert capellà de certa congregació de Porreres no s'amaga del suport cap a un partit polític determinat? No és que ens sembli malament, però després que no

s'estranyin quan hi hagi qui critiqui la falta d'imparcialitat...

...cert capellà de certa congregació de Porreres va anunciar oficialment durant un funeral que la candidata del PP seria la regidora Maria Agnès Sampol? No devia poder esperar pus per dir-ho! EXTRA, EXTRA!

...cada cap de setmana hi ha gent que beu alcohol i fuma al voltant del camp de futbol, mentre miren els partits? I això que, teòricament, estava prohibit... Alerta amb què fomentam en un espai ple d'infants!

...la ronda nova s'ha convertit en una zona de carreteres nocturnes de motos? A partir de les 22h, quan ja no hi ha policies locals, gaaaaaas!

...comença la carrera electoral? Enguany sembla que hi haurà renou, nervis i colzades! Esperem que tothom pensi en el bé del poble.

...hem passat de tenir calor per Nadal a gaudir d'una nevada d'aquelles històriques? Mentre ens recomanaven restar a casa per no enfrontar-nos a les causes dolentes del temporal, mig poble trescava per tot fent-se fotos!

**jaume
sastre
soler SL**

materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

LLG FUSTERIA
LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

PORRERES “B”, UN NOU EQUIP AL POBLE

Gabriel Mesquida Veny

El futbol sempre ha estat, d'una manera o d'una altra, molt present al poble de Porreres i, prova d'això, és el club que en du el nom: un club que està en camí de ser centenari i que, tot i haver passat uns anys una mica complicats, ha tornat amb més força que mai.

Aquesta darrera temporada s'ha afegit un nou equip al club. Es tracta del Porreres “B”, que ha sorgit fruit de les demandes de joves del poble de fer un grup que pogués servir tant de punt de trobada per als porrerencs, com per a donar suport al primer equip.

Es tracta d'un equip on podem trobar gent de totes les edats: des dels més veterans, com el capità Andreu Sorell, o joves que, podríem dir, són les futures generacions.

El club es fa fundar arran de la iniciativa d'un grup de joves que es reunien cada setmana per a jugar a futbol 7, a la lliga

d'empreses. Veient la rebuda que tenien, es decidiren a posar-se al cap davant per a fer un altre equip federat a Porreres.

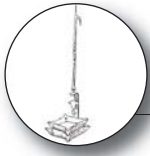
La principal complicació va ser el fet de reunir un grup de gent per a arrancar el projecte, es necessitaven unes vint persones, aproximadament, ja que amb menys era impossible començar a muntar alguna cosa. A tot això se li ha de sumar la por al fet que el projecte mai arribés a partir, a causa que molta gent feia anys que no jugava al futbol federat.

Tots els inicis són complicats, i això ja se sap bé de sobra. Encara així, es tenia la motivació de poder acabar a mitjan taula a finals de temporada, cosa que, malauradament, no ha estat possible aquest any. Així i tot, és un objectiu que es veu factible de cara a la propera temporada (o fins i tot arribar a posicions de play-off, qui sap) amb una il·lusió que també es veu reflectida als aficionats que

acudeixen a Ses Forques a animar, així com també als propis jugadors.

Tot i la incertesa que va generar la idea als seus inicis, s'ha demostrat que és un projecte de futur al qual la gent del poble ha respost amb gran entusiasme. Es veu amb l'assistència al camp de futbol, especialment a començament de temporada. Tot i que els resultats no han estat els esperats, l'equip lluita i competeix de tu a tu contra clubs que estan posicionats més amunt de la classificació, però, com va dir aquell, ningú va dir que fos fàcil.

La UE Porreres sempre ha estat una part important de la vida social del poble, on la gent es troba un cop per setmana per a poder gaudir d'una afició compartida. El sorgiment del Porreres “B” ha reforçat encara més aquest esperit d'equip, de pertinença a un grup i, el més important, de fer poble.

MIQUEL ÀNGEL VENY MESTRE, EL «JOAN LLANERAS» DE LA COLUMBOFÍLIA

Redacció

En Miquel Àngel Veny Mestre, nascut a Porreres fa quasi 42 anys, és llicenciat en Geografia, actualment treballa a Son Espases com a Subdirector de Gestió i Serveis Generals. Els seus inicis al món de la columbofilia es remunten a quasi 30 anys enrere, l'any 1994, quan tenia 13 anys. «Puc dir que he viscut els coloms missatgers des que vaig néixer, ja que el meu pare també és aficionat a la columbofilia des que era jove».

Al llarg d'aquesta llarga trajectòria ha aconseguit un gran nombre de premis i guardons, i ha arribat a assolir un palmarès «que ni en el millor dels meus somnis hauria pogut imaginar, ja que actualment és un dels millors d'Espanya». Alguns dels premis que destaca, juntament amb la Insígnia d'Or al mèrit esportiu i el títol de «Colombófilo de Honor», distintius de la RFCE1, són: 6 Campionats Absoluts de Porreres; 2 Campionats de Mallorca (Velocitat / Mig Fons i Trofeu President) i més de 10 podis en diferents modalitats; 1 Campionat de les Illes Balears (de coloms joves), i també més de 10 podis en diferents modalitats; 9 vegades Campió i 29 podis als Campionats d'Espanya en diferents modalitats, d'entre els quals destaca la victòria a la Copa del S.M. El Rei, el màxim trofeu que es disputa a nivell nacional, l'any 2022; Campió Ibèric l'any 2016; Campió d'Europa a l'any 2020; 5è al Campionat del Món 2022; Campió del Campionat Iberollatinoamericà 2022; i Colom Olímpic a l'Olimpíada de Poznan (Polònia) l'any 2020.

Quina és la clau de l'èxit que has demostrat aquests darrers anys?

Com en qualsevol esport, la clau de l'èxit està en treballar molt, tenir molta disciplina i assolir els coneixements necessaris per a ser competitiu.

La columbofilia és un esport històric, però peculiar, en el qual els esportistes són els coloms i nosaltres som els entrenadors. Per tant, el que feim els esportistes es procurar una excel·lent preparació física als coloms, una bon estat de salut i una bona educació, per tal de donar-los les eines per a tenir un bon rendiment en les competicions. I després, elegir per a cada carrera els coloms que estan en millors condicions físiques i mentals per a afrontar-la.

Quant a la clau de l'èxit dels darrers anys, jo crec que és fruit de 30 anys de pràctica, en els quals sempre he cercat la millora —analitzant els punts febles per a mirar de convertir-los en punts forts, anar aprenent a preparar millor els coloms, i, sobretot, elegir millor els que han de competir a cada una de les carreres del calendari. Per descomptat, com en tots els esports, cal tenir el que s'anomena la sort dels campions, que sempre fa falta.

Quina estratègia has seguit durant la competició?

Les competicions en columbofilia es conformen de curses de diferents modalitats en funció de la distància que s'ha de recórrer. Tenim carreres de velocitat, que són les inferiors a 300 km; carreres de mig fons, de 300 a 500 km; de fons, entre 500 i 700 km i de gran fons, que són les de més de 700 km. Després hi ha diferents campionats, que són la suma de les puntuacions obtingudes a les diferents carreres que conformen el campionat.

L'estratègia bàsicament és tenir els coloms preparats per a afrontar els quilòmetres de la carrera de la forma més ràpida possible, conèixer el teu equip, de tal manera que siguis capaç d'elegir l'equip millor en cada moment i saber motivar bé els coloms per tal que posin el seu màxim esforç.

Per tant, seria un equilibri entre preparació física, motivació, conèixer les capacitats i el que pot donar-te cada un dels coloms que tens al teu equip, per així poder treure el màxim rendiment del mateix, potenciar les fortaleses que tenen i mirar de pal·liar les febleses.

Què és el que més t'agrada de la columbofilia?

La columbofilia, pels que la practicam, o millor dit, vivim, no és un simple esport o un hobby, és una forma de vida. La competició amb coloms missatgers fa que n'hagis de tenir cura de forma constant i que es creï un vincle entre ells i tu que només es pot entendre pels que vivim la passió d'aquest esport.

A part de tot això, jo crec que té una part romàntica, és un esport que ve d'un temps en què les comunicacions eren difícils i els coloms feien aquesta funció: prenien part en les comunicacions diàries, salvaven vides, duen missatges de guerra, etc. Amb el pas del temps, això ha derivat en un esport molt peculiar, en el qual els coloms són capaços de recórrer centenars de quilòmetres —fins i tot més de 1.000— a una velocitat quasi increïble —pot arribar a superar els 100 km/h—, i tornar a casa. Esperar al teu colomer que recorrin la distància entre el punt d'amollada i casa teva, i veure com arriben després d'una dura carrera, és d'una bellesa que no es pot descriure.

Quines són les teves recomanacions per a altres columbòfils que vulguin competir?

Crec que tots els columbòfils que conformam el club tenim un bon nivell, cada un té les seves tàctiques i la seva forma de preparar els coloms. Com a qualsevol esport, no només hi ha un camí cap a l'èxit, sinó que es pot assolir des de diferents plantejaments.

Per descomptat, si hi ha alguna persona que li faci ganes provar aquest món dels coloms missatgers, vull animar-lo que ens faci una visita, estarem encantats de mostrar-li què

és i com funciona la columbofilia i, si s'anima a provar-ho, tindrà tot el recolzament dels companys que formam el Club Columbòfil Porreres.

Per a practicar la columbofilia només es necessiten els coloms, una petita infraestructura per a tenir-los i moltes ganes de viure experiències amb aquests meravellosos animals.

Creus que aquest és el moment més dolç del Club Columbòfil Porrerenc?

Sí, crec que estam en el millor moment de la nostra llarga història com a club. I ja són 86 anys des de la fundació, el març de 1937.

El Club Columbòfil Porrerenc va tenir una època d'esplendor en els anys 60, tot i que en cap cas comparable amb l'actual. Tot i això, sí que ha estat un club que mai ha cessat en la seva activitat i sempre ha estat present als diferents campionats nacionals i regionals que s'han disputat.

Actualment, podem dir que el Club Columbòfil Porrerenc és un referent a nivell nacional, gràcies a la gran trajectòria dels darrers anys, tant a nivell nacional com internacional. Per aquest fet, moltíssims d'aficionats a la columbofilia han conegut l'existència del nostre municipi i ens han visitat, tant en els diferents actes organitzats —com la jornada i gala nacional del 2022— com en visites particulars per a conèixer el nostre club, els companys que el formam i el nostre entorn.

1 Real Federación Columbòfila Espanyola.

TRES ESPORTISTES PORRERENCS ALS CAMPIONATS D'ESPANYA DE SELECCIONS AUTONÒMIQUES

Francesc Melià Barceló

Lluís Melià Nicolau

Carles Garcia Vidal

Aquests passats mesos de gener i febrer s'han realitzat els campionats d'Espanya de seleccions autonòmiques de bàsquet i futbol —categories infantil i cadet— que han comptat amb representació porrerenca. Per una banda, Lluís Melià Nicolau i Carles Garcia Vidal, que formaren part de la selecció balear de bàsquet infantil i cadet respectivament, que es va celebrar a Huelva de dia 3 a dia 7 de gener. Per altra banda, Sebastià Mora Aragunde, integrant de la selecció balear de futbol sub-14, es desplaçà a Cadis els dies 10, 11 i 12 de febrer. Amb ells hem mantingut una conversa per a parlar d'aquesta experiència.

Començam la conversa centrant-nos en el mateix procés de selecció, com es va realitzar i com ho van viure. En Lluís comenta que «va ser un procés llarg, que va començar un any abans amb les concentracions de jugadors de primer any (rookies)». Amb tot, per ell el camí: «va ser dur i neguitós, a l'espera de saber si em seleccionaven o no».

Perquè en el cas del bàsquet, la selecció dels jugadors es fa a través d'una sèrie de concentracions de tres dies de duració, on reuneixen jugadors de totes les Illes Balears. Aquest any se n'han fet a Binissalem, Porreres, Montuïri, sa Pobla, Palma, Pollença i Petra. «A l'estiu —conta en Carles— la Federació de Bàsquet organitza un campus, que anomenen "Campus Talent", en què reuneixen jugadors de totes les Illes que són possibles candidats. En el meu cas, érem 21 jugadors, i a mesura que les concentracions avançaven, anava minvant el nombre fins als 12 definitius». En el cas d'en Lluís,

el procés és idèntic, tot i que el nombre inicial era de 25 jugadors.

Pel que fa al futbol, conta en Sebastià, que «s'anava fent una convocatòria setmanal d'uns 18 jugadors, fins a la darrera setmana abans del campionat, que entrenàvem cada dia els 18 seleccionats».

Una vegada confirmada la seva presència a les llistes, tots ells coincideixen en el fet que es van sentir molt contents i satisfets. En Carles explica que «no és una cosa que s'aconsegueix tots els dies! A més, a la darrera concentració les coses no m'havien acabat de sortir bé, amb la qual cosa pensava cert que no m'agafarien». Un sentiment paregut té en Sebastià que es mostrà «molt content i orgullós de jo mateix, ja que a la primera fase no vaig poder participar». Finalment, en Lluís afegeix que «vaig recordar el dur i llarg procés que havia passat per a arribar-hi... També de la selecció mini, a la qual no vaig poder entrar dos anys abans. I també vaig pensar que havia valgut la pena prioritzar els entrenaments que altres coses».

Quan els demanam com van preparar-se per al campionat, en Sebastià explica que «abans de cada partit rebien una xerrada motivacional d'un psicòleg esportiu. Per exemple, abans del partit ens va fer posar una bena al canell i amb un bolígraf havíem de posar una paraula que ens representés dins del camp».

En Lluís destaca el fet de ser cautelós i tenir cura dels aspectes físics. «Vaig anar alerta per no lesionar-me. També vaig mi-

llorar l'alimentació per a poder donar-ho tot a la pista i vaig seguir entrenant per a poder estar preparat per aquells dies d'alt rendiment». També recorda que amb l'equip participaren en un torneig preparatori a Àvila, dies abans del campionat: «Ens vam fer una idea de què ens trobaríem després!».

Per altra banda, en Carles explica que físicament no va fer res especial, aconsellat pels entrenadors de la selecció. «Ara bé, sí que em vaig preparar mentalment, ja que en el meu equip sempre juc moltíssims minuts, i sabia que allà seria molt més difícil tenir-ne. També sabia que els que tingués, els havia d'aprofitar al màxim, gaudir-los i, sobretot, aportar a l'equip».

Demanats per allò que destacarien del torneig en si, tots ells posen èmfasi en l'organització mateixa. Segons en Sebastià, el més destacat a part de l'organització fou també el nivell de joc de les seleccions participants i la quantitat d'espectadors. En Carles incideix «en la gran convivència que hi ha, pel fet que totes les seleccions estan al mateix hotel i fan l'estada junts. També totes les emocions que et genera participar en un torneig així, i ja no sols a tu, sinó també als teus familiars, amics, als companys i tota la gent que mira el teu partit».

Per a en Lluís foren dues coses. Per una banda, el procés de millora que va tenir tot l'equip: «vam tenir un inici bastant negatiu, però finalitzarem en una posició que no esperàvem». Per l'altra, «la unió que hi ha hagut com a grup i el bon ambient que es va generar, cosa que ens va ajudar a millorar en els pitjors moments».

Aquesta experiència els va permetre comparar el nivell de l'esport balear amb la resta. En aquest sentit, en Sebastià ho té clar: «El nivell del futbol de la nostra selecció la veig un poc inferior a la resta, ja que n'hi havia d'altres que eren molt més bons en tots els aspectes: físics, futbolístics, mental...». En Lluís, en un sentit paregut opina que «tenim un bon nivell, però a un escaló per davall de les grans seleccions com Comunidad de Madrid, Catalunya, Comunitat Valenciana o Andalusia».

En Carles veu el nivell alt. Comenta com «en el nostre cas, tothom ens veia com una selecció fluixa, amb poca altura i

Sebastià Mora Aragunde

poc preparada, i així i tot vam ser capaços de competir a Madrid i vam guanyar a seleccions de molt renom com ara Canàries, Castella i Lleó i Múrcia». Ressalta que «si ens fixem en els resultats de les quatre seleccions (infantil i cadet masculí i femení) es pot veure que totes vam quedar dins dels 10 primers llocs això ens demostra que podem competir sempre i sense cap mena d'emperò».

Pel que fa a l'experiència viscuda, tots tres coincideixen que el més gratificant fou la part humana, en el fet que van fer amics, que van enfortir els vincles amb els

companys i van conèixer gent nova d'altres bandes de l'estat. «Em quedo amb tot» —diu en Carles—, «des del primer moment que m'ofereixen participar en el Campus Talent fins al darrer crit d'ànim en el moment de recollir les maletes i tornar a Porreres».

Per acabar els vam demanar alguna anècdota que els hagués succeït. Comença en Sebastià i explica que «després de cada partit anàvem a la piscina de l'hotel a banyar-nos només les cames. L'aigua estava molt freda i el més atrevit de l'equip es va tirar dins la piscina. Al final gairebé tothom s'hi va acabar ficant, però jo no m'hi vaig atrevir». L'anècdota d'en Lluís té a veure amb el menjar: «Anàvem pel menjador i veiem els jugadors d'altres seleccions amb uns plats carregats de dolços, pastisseria, xocolata i a nosaltres ens feien tenir molta cura, amb un plat variat de proteïnes, verdures i hidrats de carboni. Quina enveja!».

En Carles en recorda una d'abans del torneig. «Un company de selecció i jo teníem un ritual: anar a comprar un suc de fruites d'una marca en concret que es troba en un supermercat determinat. Així, després de dinar, cercàvem en el Google Maps l'establiment més proper. A la concentració de Sa Pobla, vàrem arribar a caminar 35 minuts d'anada i de tornada sols per poder gaudir del suc després de l'entrenament!».

Amb aquest toc divertit acabem la conversa, agraïm a tots tres el seu temps i entusiasme. Des de les pàgines del *Llum d'Oli* us volem donar l'enhorabona, us animem a seguir fent camí en el vostre esport i que porteu el nom de Porreres ben lluny!

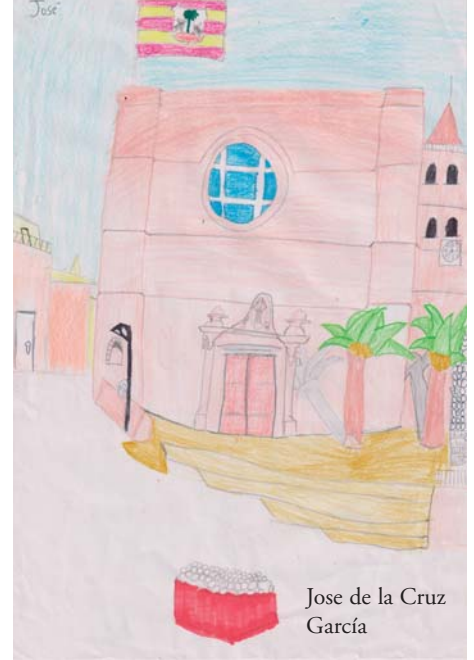

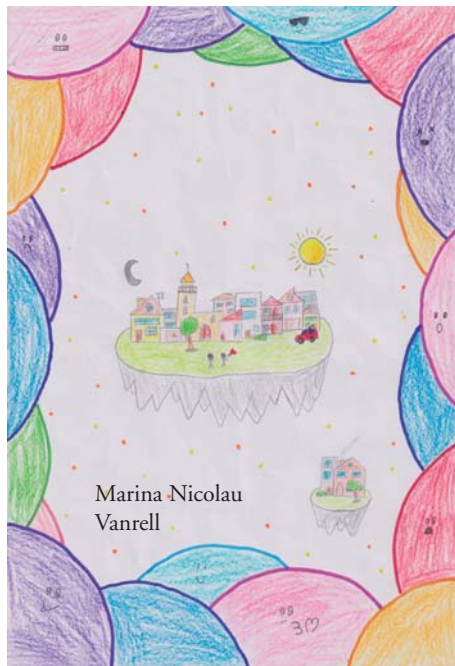
Aina Servera
Bernaus

Joan Campins
Llaneras

Jose de la Cruz
García

Marina Nicolau
Vanrell

UN CONCURS DE PORTADA!

Des del *Llum d'Oli* hem realitzat conjuntament amb el Col·legi Vergé de Montis-ion un concurs de portades, com ja vàrem fer pel número 170 amb el CEIP Climent Serra Servera. Volem donar les gràcies a la bona acollida que ha tenguut la proposta entre els membres de la comunitat educativa de l'escola, i també a tot l'alumnat que s'ha engrescat a dissenyar una portada per aquest número 174.

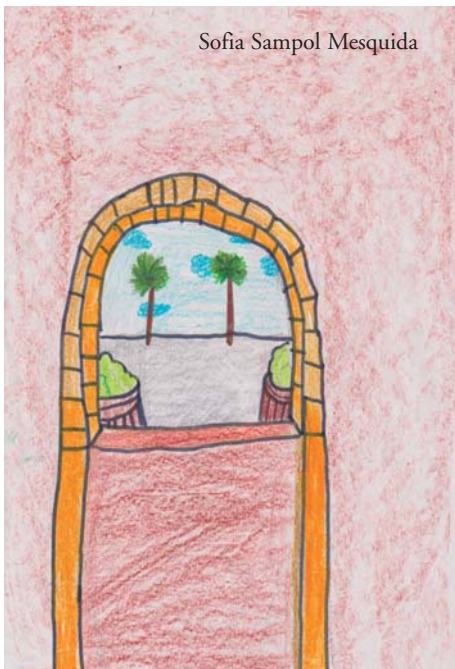
Tots els alumnes participants, que ho feien de forma anònima, han fet uns dissenys molt bons, relacionats amb Porreres i alguna de les seves senyes d'identitat. Ens hem vist en grans dificultats per elegir la portada guanyadora, que s'ha escollit per votació dels membres del consell de redacció! A la portada teniu el disseny més votat, obra de Sergi Prohens Mulet, i a la contraportada, els restants finalistes del concurs.

El premi: una subscripció gratuïta durant un any per aquests alumnes finalistes, i un val de 15€ per material de papereria a la PEMI, i un altre val de 15€ per la papereria Es Cantó.

Enhorabona i moltes gràcies per la vostra participació!

Núria Diana Berinde

Sofia Sampil Mesquida

Marta Maria
Mestre Corcuera

Xavier Pericàs Grau